

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Експертиза та митний контроль автокосметики»

Студента 2 курсу, 8м групи,
спеціальності 076 «Підприємництво,
торгівля та біржова діяльність»
спеціалізації «Митна справа»

Піпіча Євгена Михайловича

Науковий керівник:
канд. техн. наук, доцент

Галько Світлана Василівна

Науковий консультант:
док-р. техн. наук, професор

Караваєв Тарас Анатолійович

Гарант освітньої програми:
док-р. техн. наук, професор

Мережко Ніна Василівна

Київ 2018

АНОТАЦІЯ

Піпич Є.М. Експертиза та митний контроль автокосметики

У роботі проаналізовано стан та динаміку ринку автокосметики в Україні та світі, відмічено перевагу в обсягах імпорту над обсягами експорту автокосметики. Розглянуто основні нормативно-правові акти, які регулюють митний контроль при переміщенні автокосметики через митний кордон України. Приведено технологію митного контролю автокосметики.

Охарактеризовано асортимент автокосметики та запропоновано критерії та методи ідентифікації автокосметики для митних цілей, за якими проведено експертизу автошампунів.

Здійснено визначення коду згідно з УКТЗЕД та країни походження автокосметики, що ввозилась в Україну з Бельгії. Проаналізовано виконання митного контролю та митного оформлення автокосметики при імпорті та проведено визначення митної вартості та нарахування митних платежів при переміщенні автокосметики через митний кордон України.

Ключові слова: автокосметика, автошампуні, імпорт, експорт, митний контроль, митна вартість, митна експертиза, ідентифікація.

Pipich E.M. Examination and customs control of car cosmetics

The state and dynamics of the market of auto cosmetics in Ukraine and the world are analysed in the paper, and the advantage in the volume of imports over volumes of exports of auto cosmetics is noted. The basic legal acts, which regulate customs control on moving the autocosmetics cross the customs border of Ukraine, are considered. The technology of customs control of auto cosmetics is given.

The assortment of auto cosmetics was characterized and the criteria and methods for the identification of car cosmetics for customs purposes were proposed. By using suggested criteria and methods the examination of auto shampoos was carried out.

The definition of the code according to UCGFEA and the country of origin of car cosmetics imported into Ukraine from Belgium were performed. The

implementation of customs control and customs clearance of the imported car cosmetics was analysed and the customs value and charge of customs payments during the movement of car cosmetics across the customs border of Ukraine were carried out.

Key words: autocosmetics, autoshampoos, import, export, customs control, customs value, customs examination, identification.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ДФСУ – Державна фіскальна служба України

ДПМЕ ДФСУ – Департамент податкових та митних експертиз Державної фіскальної служби України

МКУ – Митний кодекс України

УКТЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньо-економічної діяльності;

ГС/HS – Гармонізована системи опису та кодування товарів/ The Harmonized Commodity Description and Coding System

ЕК МД – Електронна копія митної декларації

ЕК ДМВ – Електронна копія декларації митної вартості

АСАУР – Автоматизована система аналізу та управління ризиками

Бланк ЄАД – Бланк єдиного адміністративного документа

ДСТУ – Державний стандарт України

ІЧ спектр – Інфрачервоний спектр

ЛФП – Лакофарбове покриття

МВ – Митна вартість

ФВ – Фактурна вартість

ВТ – Витрати на транспортування

ВНВ – Витрати на навантаження

ПДВ – податок на додану вартість

ЄАІС – Єдина автоматизована інформаційна система

АСМО – Автоматизована система митного оформлення

ЗЕД – Зовнішньо-економічна діяльність

ПАР – Поверхнево-активні речовини

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО КОНТРОЛЮ АВТОКОСМЕТИКИ.....	11
1.1. Стан ринку автокосметики в Україні та світі.....	11
1.2. Аналіз класифікації автокосметики.....	17
1.3. Нормативно-правова база проведення експертизи та митного контролю автокосметики.....	22
1.4. Технологія митного контролю автокосметики.....	35
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРТИЗА АВТОКОСМЕТИКИ ДЛЯ МИТНИХ ЦІЛЕЙ.....	44
2.1. Організація, об'єкт та методи дослідження.....	44
2.2. Товарознавча характеристика асортименту автокосметики, що переміщується через митний кордон України.....	47
2.3. Вибір критеріїв та методів дослідження для проведення експертизи автокосметики.....	55
2.4. Експертиза автокосметики та оформлення її результатів для митних цілей.....	63
РОЗДІЛ 3. МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ АВТОКОСМЕТИКИ.....	69
3.1. Визначення коду автокосметики згідно з УКТ ЗЕД та країни походження.....	69
3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті автокосметики.....	76
3.3. Аналіз митного оформлення та митного контролю автокосметики згідно з митною декларацією.....	81
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	95
ДОДАТКИ.....	103

ВСТУП

Автомобіль в сучасному світі є річчю практично необхідною, адже нинішній ритм життя не допускає зволікань, а вільний час стає однією з найістотніших цінностей. За допомогою машини значно простіше вирішувати багато питань, проте і сам автомобіль вимагає певного догляду і вкладень. І тут мова йде не тільки про ремонт, але і про утримання транспортного засобу в порядку і чистоті. На допомогу автолюбителям приходять спеціальні засоби під загальною назвою «автокосметика». До числа засобів автокосметики входять різноманітні шампуні, воски та поліролі, а також засоби для очищення салону автомобіля, включаючи панель.

Щорічно зростає число автомобілів, що ввозяться в Україну і внутрішній попит на автомобілі в Україні є приводом для зростання попиту на автокосметику, яка дозволяє доглядати за транспортним засобом. Крім того, ми є свідками того, як в Україні в великих містах будуються автомийки буквально на кожному кроці, які потребують великої кількості мийних засобів спеціалізованого призначення – для автомобілів. Відповідно, зростають обсяги автокосметики, що переміщується через митний кордон України, водночас виникають питання її правильної класифікації та ідентифікації, від чого залежить нарахування платежів до держбюджету України. Все вищезазначене і зумовило наш вибір такої актуальної тематики даної роботи та необхідність розгляду питання експертизи засобів автокосметики для митних цілей і здійснення аналізу особливостей митного контролю автокосметики.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є проведення митної експертизи автокосметики та аналіз митного контролю, що здійснюється при перетині автокосметики через митний кордон України.

Відповідно до мети окреслено для виконання такі завдання:

- дослідити стан ринку автокосметики в Україні та світі;
- проаналізувати класифікацію автокосметики;

- висвітлити нормативно – правову базу проведення експертизи та митного контролю автокосметики;
- навести технологію митного контролю автокосметики;
- надати товарознавчу характеристику асортименту автокосметики, що переміщується через митний кордон України;
- обрати критерії та методи для проведення експертизи автокосметики;
- здійснити експертизу автокосметики в митних цілях та оформити її результати;
- проаналізувати визначення коду автокосметики згідно з УКТ ЗЕД та країни походження;
- визначити митну вартість та нарахування митних платежів при ввезенні автокосметики в Україну та поміщенні в режим імпорту;
- провести аналіз митного оформлення та митного контролю автокосметики згідно з митною декларацією.

Об'єктом випускної кваліфікаційної роботи є автокосметика, що переміщується через митний кордон України, зокрема автошампуні.

Предметом випускної кваліфікаційної роботи є особливості проведення експертизи та митного контролю в Україні автокосметики, зокрема автошампунів.

Методи дослідження: метод критичного аналізу наукової та методичної літератури, візуальні методи (складання схем, формування таблиць та графіків), метод порівняння, органолептичний, вимірювальний (фізико-хімічний) методи.

Наукова новизна одержаних результатів випускної кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні критеріїв та методів для здійснення експертизи автошампуней в митних цілях.

Практична цінність одержаних результатів полягає у розробленні критеріїв та методів ідентифікації автошампуней, що можуть бути використані в експертних лабораторіях митних органів Державної фіскальної служби України при експертизі автокосметики в митних цілях.

Результати дослідження можна використовувати у навчальному процесі при викладанні дисциплін відповідного спрямування.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Результати дослідження було викладено та обговорено на Міжнародній студентській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» (м. Київ, 14-15 березня 2017 року) за темою «Ідентифікаційна експертиза автокосметики». Основні теоретичні та практичні результати були відображені в науковій статті «Експертиза та митний контроль автокосметики», опублікованій у журналі «Економіка. Фінанси. Право» за листопад 2018р., С. 14-18.

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків.

Випускна кваліфікаційна робота викладена на 103 сторінках машинописного тексту, включає 6 таблиць, 3 рисунків, 9 додатків. Список використаних джерел становить 68 джерел.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКСПЕРТИЗИ ТА МИТНОГО КОНТРОЛЮ АВТОКОСМЕТИКИ

1.1. Стан ринку автокосметики в Україні та світі

Косметичні засоби по догляду за кузовом, салоном, а також пристроями автомобіля об'єднують під загальною назвою «автокосметика». Найбільшою товарною групою в автокосметиці серед засобів для прання, миття та чищення є шампуні для автомобілів або автошампуні. Тому проаналізуємо стан ринку автокосметики в Україні та світі саме на прикладі автошампуней.

Автошампуні використовуються при ручному митті, вони ефективно видаляють всілякі забруднення з кузова машини, включаючи масляні плями, сіль, сажу і т.п. Для безконтактної мийки застосовують автошампуні у вигляді піни, яка розводиться водою. Оскільки автошампуні відносяться до мийних засобів, то аналіз експортно-імпортних операцій з автошампунями наведемо за товарними підпозиціями УКТЗЕД/Гармонізованої системи опису та кодування товарів 340220 «Засоби для прання, миття та чищення із вмістом або без вмісту мила розфасовані для роздрібної торгівлі» та 340290 «Засоби для прання, миття та чищення із вмістом або без вмісту мила нерозфасовані для роздрібної торгівлі», куди входять автошампуні, як розфасовані так і не розфасовані для роздрібної торгівлі.

Як стверджується у Технічному регламенті мийних засобів [1], до мийних засобів відносяться будь-яка речовина або препарат, що містять мило та/або інші поверхнево-активні речовини, призначені для прання або очищення та використання в побуті і промисловості, у формі рідини, порошку, пасти, бруска, плитки, таблетки тощо та призначення є ідентифікаційною ознакою мийного засобу. Таким чином, про те що мийний засіб призначений для автомобілів можна дізнатися виключно з зазначення в маркуванні та інструкції із застосування мийного засобу.

Для статистичного аналізу обсягів експорту та імпорту використано засоби ринкового аналізу Міжнародного торговельного центру (International Trade Center, ITC)[2].

За останні п'ять років (2013-2017 рр.) на світовий ринок ввозилося з усіх країн світу мийних засобів розфасованих для роздрібної торгівлі (код ГС 340220) на суму біля 14 млрд дол.США, водночас мийні засоби нерозфасовані (код ГС 340290) на світовому ринку користувалися значно меншим попитом, їх ввозилося на суму біля 6 млрд дол. США. Варто відмітити, що до п'ятірки країн, що ввозили у 2013-2017 рр. мийні засоби розфасовані для роздрібної торгівлі в найбільших обсягах стабільно входили такі країни як Німеччина, Канада, Франція, Великобританія, Бельгія, а ось нерозфасовані мийні засоби до себе ввозили в найбільших обсягах Китай, Німеччина, Бельгія, США та Франція. Таким чином, можна зазначити, що світовий ринок мийних засобів складає близько 20 млрд дол.США щорічно.

До основних країн-постачальників мийних засобів на світовий ринок за даними 2017 року можна віднести такі:

- серед тих країн, які постачають мийні засоби розфасовані для роздрібної торгівлі на суму більше 200 млн дол. США – Німеччину, США, Францію, Бельгію, Польщу, Китай, Італію, Нідерланди, Великобританію, Росію, Іспанію, Чехію, Угорщину, Мексику, Саудівську Аравію, Австрію та Туреччину;
- серед тих країн, які постачають мийні засоби нерозфасовані для роздрібної торгівлі на суму більше 100 млн дол. США - Німеччину, США, Бельгію, Китай, Великобританію, Нідерланди, Францію, Італію, Японію, Іспанію, Єгипет, Тайланд (табл.1.1).

У 2017 році до Німеччини ввозилось розфасованих мийних засобів на суму 1,2 млрд дол.США (9 % світового імпорту мийних засобів розфасованих для роздрібної торгівлі), Канади – на суму 822 млн дол.США (6 % світового імпорту даних мийних засобів), Франції – на суму 755 млн дол. США (5,5 % світового імпорту даних мийних засобів), Великобританії – на суму 743 млн

дол.США (5,4 % світового імпорту даних мийних засобів), Бельгії – на суму 566 млн дол. США (4,1 % світового імпорту розфасованих мийних засобів).

Щодо мийних засобів нерозфасованих для продажу у роздрібній торгівлі, то у 2017 році Китай ввозив їх на суму 448 млн дол.США, що становить 7% світового імпорту даного товару, Німеччина – на суму 405 млн дол. США (6,4 % світового імпорту), Бельгія – на суму 335 млн дол. США (5,3 % світового імпорту), США– на суму 256 млн дол. США (4 % світового імпорту) та Франція– на суму 236 млн дол. США (3,7 % світового імпорту).

Таблиця 1.1

Окремі країни-постачальники мийних засобів на світовий ринок у 2017 р.

Назва країни	Обсяги експорту мийних засобів розфасованих для роздрібної торгівлі, млн дол. США (код ГС 3402 20)	Обсяги експорту мийних засобів нерозфасованих для роздрібної торгівлі, млн дол. США (код ГС 3402 90)
Німеччина	1233	1030
США	1204	928
Франція	992	274
Бельгія	987	675
Польща	786	41
Китай	723	412
Італія	654	233
Нідерланди	649	282
Великобританія	630	411

Загалом, якщо аналізувати динаміку за 2002-2017 рр., то поставки мийних засобів розфасованих для роздрібної торгівлі в Україну зросли з 2002 року по 2017 рік майже в три рази. Найбільші обсяги ввезення цього товару спостерігалися у 2008 році та становили 220 млн дол. США, однак згодом, обсяги ввезення поступово спадали (рис. 1.1). У 2017 році в Україну мийних

засобів розфасованих для роздрібної торгівлі було ввезено на суму близько 94 млн дол. США, що становить 07 % світового імпорту даного товару. Таким чином, Україна не є серед лідерів у світі по ввезенню таких мийних засобів, але сума, як можна спостерігати - досить значна.

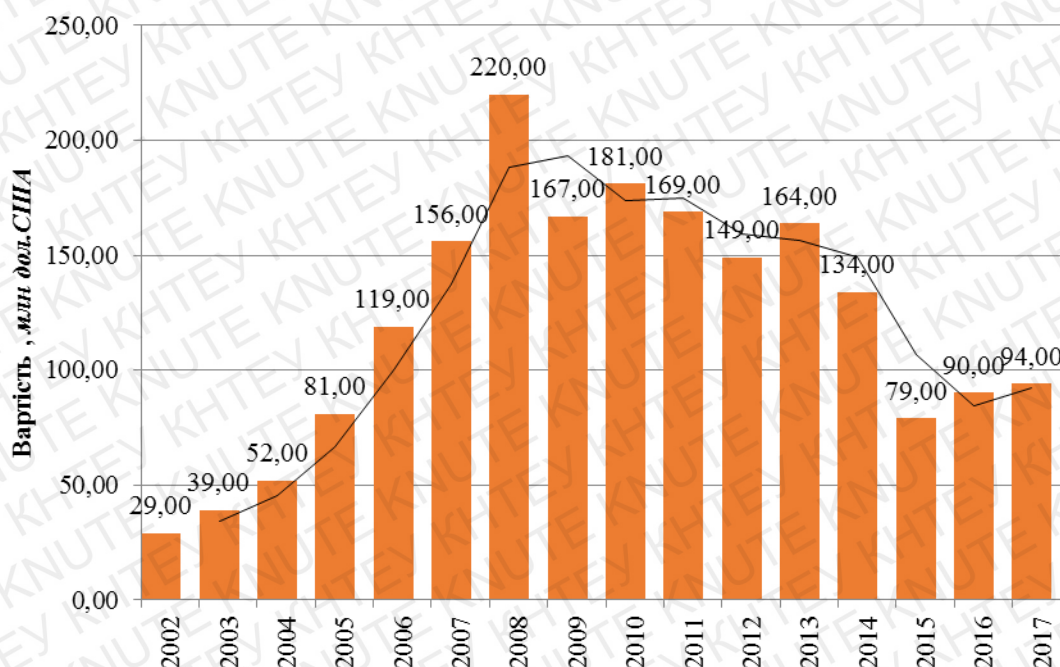

Рис.1.1. Обсяги імпорту мийних засобів розфасованих для роздрібної торгівлі (код ГС 3402 20) в Україну у 2002-2017 рр.

За динамікою ввезення мийних засобів нерозфасованих для роздрібної торгівлі в Україну пік поставок спостерігався у 2012 та 2013 роках, коли цього товару було ввезено на суму 58 та 62 млн дол.США, відповідно.

Варто відмітити, що порівняно з 2002 роком у 2017 році вартість ввезених мийних засобів нерозфасованих для роздрібної торгівлі зросла майже в 10 разів, тобто в Україні вони набирають популярності. У 2017 році в Україну було ввезено мийних засобів нерозфасованих для роздрібного продажу на суму 50 млн дол. США (рис. 1.2), що становить 0,8 % світового імпорту таких мийних засобів. Таким чином, якщо підсумувати, в Україну у 2017 році було ввезено мийних засобів на суму близько 144 млн дол.США.

Серед основних країн звідки ввозилися в Україну у 2017 році мийні засоби розфасовані представлені такі: Польща (30,7 млн дол.США), Австрія (12 млн дол.США), Російська Федерація (10,5 млн дол.США), Німеччина (7,7 млн дол.США), Угорщина (6,7 млн дол.США), Болгарія (4,8 млн дол.США), США (4 млн дол.США), Франція (3 млн дол.США), Нідерланди (2,3 млн дол.США), Італія (1,9 млн дол.США).

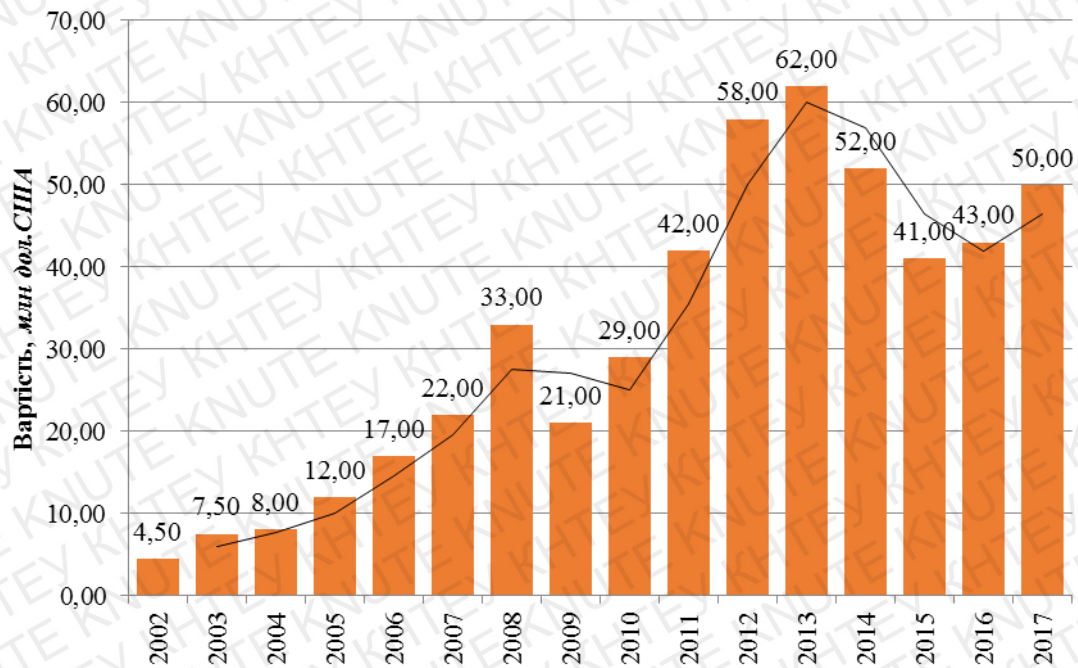

Рис.1.2. Обсяги імпорту мийних засобів нерозфасованих для роздрібної торгівлі (код ГС 3402 90) в Україну у 2002-2017 рр.

Серед основних країн звідки ввозилися в Україну у 2017 році мийні засоби нерозфасовані представлені такі: Німеччина (10,5 млн дол.США), Швеція (8,6 млн дол.США), Великобританія (8 млн дол.США), Польща (5,3 млн дол.США), США (3,8 млн дол.США), Китай (2,2 млн дол.США), Італія (2,1 млн дол.США), Чехія (1,2 млн дол.США).

Щодо експорту, то варто зазначити, що протягом останніх десяти років, а саме в період часу з 2008 по 2017 рік, в Україні спостерігався пік продажів мийних засобів розфасованих за кордон обсягом 70,3 млн дол. США (з них - 39 млн дол. США до Російської Федерації) у 2013 році, дещо менша сума була вже у 2014 році – 68 млн дол.США (з них - 49 млн дол. США до Російської

Федерації), а потім було різке спадання обсягів ввезення – майже в два рази у 2015 році (29,5 млн дол.США), а вже у 2017 році мийних засобів розфасованих з України було вивезено на суму 15,6 млн дол.США. Щодо мийних засобів нерозфасованих, то з України вони щорічно вивозилися в десятки разів менше. У 2017 році мийних засобів нерозфасованих було вивезено з України на суму 1,5 млн дол.США.

У 2017 році з України було вивезено розфасованих мийних засобів на суму більше 1 млн дол. США до Молдови, Великобританії, Франції, Азербайджану, Білорусі, а ось нерозфасовані мийні засоби на суму більше 100 тис. дол. США вивозилися до Білорусі, Казахстану, Російської Федерації, Молдови.

Таким чином, якщо врахувати потенціал України, тобто ті обсяги мийних засобів, які Україна, як ми спостерігали може поставляти на світовий ринок, та порівняти сьогоdnішні обсяги ввезення мийних засобів в Україну, Україна в змозі забезпечувати себе самостійно цими мийними засобами.

Отже, на світовий ринок щорічно ввозиться з усіх країн світу мийних засобів загальною сумою близько 20 млрд дол.США, з них 70 % становлять розфасовані для роздрібної торгівлі - на суму біля 14 млрд дол.США, та 30% нерозфасовані - на суму біля 6 млрд дол. США. Основними країнами, що ввозять розфасовані мийні засоби є Німеччина, Канада, Франція, Великобританія, Бельгія, а нерозфасовані - Китай, Німеччина, Бельгія, США та Франція. В Україну у 2017 році було ввезено з усіх країн світу мийних засобів загальною сумою близько 144 млн дол. США, з них 65 % становлять розфасовані для роздрібної торгівлі - на суму біля 94 млн дол. США, та 35% нерозфасовані - на суму біля 50 млн дол. США, тобто ситуація дещо аналогічна світовому ринку мийних засобів, тільки в значно менших масштабах.

1.2. Аналіз класифікації автокосметики

Автокосметика призначена для догляду за кузовом, салоном, різними пристроями автомобіля. Косметика допомагає надовго зберегти первинний вигляд авто і продовжити термін його експлуатації. До автокосметики відносяться миючі, поліруючі, чистячі, захисні та інші засоби. До основних видів автокосметики варто віднести автошампуні, поліролі та очищувачі.

Автошампунь використовується для миття кузова авто, захищає лакофарбове покриття (ЛФП) від подряпин і надає йому блиск. Основу шампуню становлять поверхнево-активні речовини (ПАР), які і розщеплюють забруднення. У порівнянні з побутовими миючими засобами, шампунь характеризується великим піноутворенням (висока піноутворююча здатність) і високим рівнем рН.

За видом поставки автошампунь може бути готовим до використання і в концентрованому вигляді.

За призначенням для миття автошампунь виробляють для ручного миття і безконтактної мийки.

За видом автошампуні поділяють на автошампуні-кондиціонери, автошампуні-очищувачі, автошампуні-поліролі.

Поліроль - це восковий або синтетичний засіб для полірування ЛФП, деталей салону і кузова, скла та шин, який також може використовуватися і для видалення забруднень.

За призначенням поліролі поділяються на такі: призначені для ЛФП, для панелей салону автомобіля, для хромованих деталей кузова, для скла, для шин.

За типом поліролі бувають захисні і абразивні.

За фізичним станом поліролі можуть бути рідкі, кремоподібні, тверді і в аерозольній упаковці.

За складом поліролі бувають воскові і синтетичні.

За кольором поліролі бувають безбарвні і кольорові.

Очищувач за *призначенням* може бути: очищувачем вінілу, гуми чи пластику; очищувачем-кондиціонером або лосьйоном; очищувачем колісних дисків; очищувачем від комах і бітуму; очищувачем скла; очищувачем двигуна; перетворювачем іржі.

Перетворювач іржі призначений для виведення корозійних плям і застосовується при підготовці поверхні до фарбування. Такий засіб за способом використання може бути призначений для локального використання і суцільної/загальної обробки.

Освіжувачі як вид автокосметики за зовнішнім виглядом можуть бути у вигляді баночок, брелоків, «ялинок», «смайликів» та інших фігур.

За способом дії освіжувач може бути нейтралізатором, коли він поглинає неприємні запахи в салоні авто та ароматизатором, коли він додає певний запах салону машини.

За фізичним станом освіжувачі поділяються на три групи:

- рідкі - дешеві і універсальні, оскільки можуть використовуватися круглий рік, але мають короткий термін служби (2-3 місяці, для спекотного літа - до місяця);
- гелеві - обійдуться дорожче і ефективні тільки влітку, зате розраховані на більший строк експлуатації;
- тверді - найдорожчі і довговічні (до 9 місяців) [3].

Таким чином, вище нами представлена товарознавча класифікація автокосметики, однак для митних цілей класифікація автокосметики відбувається відповідно до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД), яка є товарною номенклатурою Митного тарифу України. УКТ ЗЕД побудована на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів Всесвітньої митної організації (ГС/HS) 2012 року і Комбінованої номенклатури Європейського Союзу [4].

Якщо в розрізі товарів УКТЗЕД розглядати види автокосметики, то автокосметика може мати наступні коди УКТ ЗЕД [5]:

- автошампуні: 3402 20 90 00, 3402 90 90 00;

- поліролі: 3405 10 00 00, 3405 20 00 00, 3405 30 00 90, 3405 40 00 00, 3405 90 10 90, 3405 90 90 90
- очищувачі: 2710 12 21 00, 3402 20 90 00, 3402 90 90 00, 3405 30 00 90, 3814 00 90 19, 3814 00 90 90
- освіжувачі: 3307 49 00 00.

Автошампуні в УКТЗЕД класифікуються в групі 34 «Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології», товарній позиції 3402 «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401)» [5].

Варто відрізнити мийні засоби, куди входять автошампуні від поверхнево-активних речовин (тов. підпозиція УКТ ЗЕД 3402 10) та поверхнево-активних засобів (коди УКТЗЕД 3402 20 20 00 та 3402 90 10 00).

Органічні поверхнево-активні речовини являють собою сполуки невизначеного хімічного складу з вмістом однієї або кількох гідрофільних чи гідрофобних функціональних груп у такій пропорції, що під час змішування з водою в концентрації 0,5% за температури 20 °C та витримуванні упродовж години за тієї самої температури вони дають прозору або напівпрозору рідину або стабільну емульсію без випадання нерозчинної речовини. Емульсія не повинна розглядатися як така, що має стабільні властивості, якщо після витримування упродовж години за 20 °C: тверді частинки видно неозброєним оком та вона розділяється на візуально помітні фази; або вона розділяється на прозору і напівпрозору частини, видимі неозброєним оком.

Органічні поверхнево-активні речовини здатні до адсорбції на поверхні розділу фаз; у цьому стані вони виявляють ряд фізико-хімічних властивостей, особливо поверхневу активність (наприклад, зниження поверхневого натягу,

спінювання, емульгування, змочування), у результаті чого їх зазвичай називають «поверхнево-активними речовинами».

Проте речовини, не здатні знижувати поверхневий натяг дистильованої води до $4,5 \cdot 10^{-2}$ Н/м (45 дин/см) або менше за концентрації 0,5 % і температури 20 °С, не вважаються поверхнево-активними речовинами і тому не включаються до цієї товарної позиції.

Органічні поверхнево-активні речовини можуть бути:

1) Аніонними, причому в цьому випадку вони дисоціюють у водному розчині з утворенням негативно заряджених органічних іонів, відповідальних за поверхневу активність. Приклади: сульфати та сульфонати жирів, рослинних олій (тригліцеридів) або смоляних кислот; сульфати та сульфонати, одержані з жирних спиртів; нафтові сульфонати, наприклад, лужних металів (включаючи ті, які містять мінеральні масла), амонію або етаноламінів; алкілполіефірсульфати; алкілсульфонати чи алкілфенілефірсульфонати; алкілсульфати, алкіларилсульфонати (наприклад, технічні додецилбензолсульфонати).

Ці поверхнево-активні речовини можуть містити як домішки, що попадають у процесі виробництва, невеликі кількості жирних спиртів, алкілати або інші гідрофобні сировинні матеріали, що не пройшли сульфатування чи сульфування. Вони також можуть містити сульфат натрію або інші залишкові неорганічні солі в кількості, що як правило не перевищує 15 % у розрахунку на безводні солі.

2) Катіонними, які дисоціюють у водному розчині з утворенням позитивно заряджених органічних іонів, відповідальних за поверхневу активність. Приклади: солі жирних амінів і четвертинних амонієвих основ.

3) Неіоногенними, що не утворюють іонів у водному розчині. Їх розчинність у воді має місце завдяки присутності молекул з функціональними групами, які мають сильну спорідненість з водою. Приклади: продукти конденсації жирних спиртів, жирних кислот або алкілфенолів з оксидом етилену; етоксилати амідів жирних кислот.

4) Амфолітичними з одночасною аніонною і катіонною активністю, причому залежно від середовища вони можуть дисоціювати у водному розчині і надавати сполучі властивості аніонної чи катіонної поверхнево-активної речовини.

Ця іонна поведінка аналогічна тій, яка має місце в амфотерних сполуках у найширшому змісті слова. Вони, наприклад, можуть являти собою алкілбетаїнові чи сульфобетаїнові білки, продукти їхнього розкладання і заміщені похідні амінокарбонової, аміноссульфонової, аміносіркової і амінофосфорної кислот.

Поверхнево-активні засоби включають:

1) суміші поверхнево-активних речовин (наприклад, сульфорицинолеати, змішані із сульфованими алкілнафталінами або сульфатованими жирними спиртами);

2) розчини або дисперсії поверхнево-активних речовин в органічному розчиннику (наприклад, розчин сульфатованого жирного спирту в циклогексанолі чи в тетрагідронафталіні);

3) інші суміші на основі поверхнево-активної речовини (наприклад, поверхнево-активні препарати з вмістом певної частки мила, такі як алкілбензолсульфонат зі стеаратом натрію);

4) розчини або дисперсії мила в органічному розчиннику, такому як циклогексанол.

Автошампуні можуть класифікуватися в товарній позиції 3402 як розфасовані для роздрібної торгівлі за кодом УКТЗЕД 3402 20 90 00 «засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі; мийні засоби та засоби для чищення», так і нерозфасовані – 3402 90 90 00 «інші мийні засоби та засоби для чищення». Автошампуні будуть класифікуватися за вищезазначеними кодами при умові, що вони містять головні компоненти та один або кілька допоміжних компонентів.

До головних компонентів цих засобів відносяться синтетичні поверхнево-активні речовини чи мила, або їх суміші. До допоміжних компонентів відносяться такі:

- 1) основні компоненти (наприклад, поліфосфати, карбонати, силікати чи борати натрію, солі нітрилтриоцтової кислоти (NTA);
- 2) підсилювачі (наприклад, алканоламіди, аміді жирних кислот, оксиди жирних амінів);
- 3) наповнювачі (наприклад, сульфат чи хлорид натрію);
- 4) другорядні речовини (наприклад, хімічні чи оптичні відбілювачі, добавки проти повторного випадання осаду, інгібітори корозії, антистатики, барвники, запашні речовини, бактерициди, ферменти).

1.3. Нормативно-правова база проведення експертизи та митного контролю автокосметики

Переміщення автокосметики через митний кордон України регулює МКУ та інші законодавчі акти. Відповідно до статті 7 МКУ законодавство України з питань митної справи складається з Конституції України, Митного кодексу, законів України та інших нормативно-правових актів з питань митної справи, прийнятих відповідно до цих законів [6].

Особливу роль в проведенні експертиз автокосметики, що переміщується через митний кордон України, має діяльність митних органів. Експертні дослідження в митній справі щодо автокосметики – це комплекс загальних задач фіскального, контрольного, економічного, правоохоронного, стратегічного і захисного характеру, які мають характерні ознаки: предмет, задачі, об'єкти і методи дослідження.

Предметом митної експертизи можуть бути загальні проблеми митної справи, а також конкретні факти і обставини процедури митного контролю автокосметики [7]. Найважливішими з них є визначення виду об'єкта митного контролю, ринкова вартість, ідентифікація достовірності митних печаток – під

час імпорту автокосметики. Крім загальних проблем та конкретних фактів і обставин процедури митного контролю при імпорті автокосметики, предметом митної експертизи можуть стати окремі питання, що виникають у процесі боротьби з порушеннями митних правил та контрабандою.

Як об'єкт митної експертизи автокосметики є матеріалізовані джерела інформації: автокосметика, що переміщується через кордон, а також її зразки, що відібрані для дослідження; об'єкти контрабанди і порушень митних правил, фактичні документи. При цьому засобами експертизи в митній справі є нормативно-правові документи, технічні та технологічні документи, технічні засоби маркування, інформаційні знаки та спеціальні літературні джерела.

Порядок переміщення автокосметики через митний кордон України, пов'язаний зі здійсненням митними органами процедури митного контролю і митного оформлення, визначається Митним кодексом України. Про необхідність проведення досліджень (аналізів, експертиз) зазначено у статті 47, 356, 515 Митного кодексу України. Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку» від 02.12.2016 р. № 1058 цей порядок було затверджено [8].

При більш детальному розгляді нормативно-правових актів, які регламентують проведення митної експертизи автокосметики можна зробити наступні висновки:

- 1) У п. 4 статті 47 МКУ акцентується увага на верифікації документів, перевірці наданої інформації в процесі ведення зовнішньоекономічної діяльності. З метою встановлення достовірності даних, зазначених у сертифікаті про походження товару, органи Державної фіскальної служби

України можуть затребувати та отримувати у суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, документацію, необхідну для перевірки даних, зазначених у такому сертифікаті та проводити дослідження проб (зразків) такого товару [6].

2) У статті 356 МКУ розгорнуто прописані критерії, за якими має проводитися митна експертиза та регламентовано процедуру відбору зразків автокосметики (для класифікації згідно з УКТ ЗЕД; перевірки задекларованої митної вартості; встановлення країни походження; встановлення належності до наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, прекурсорів, сильнодіючих чи отруйних речовин; встановлення належності до таких, що виготовлені з використанням об'єктів права інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону). Направлення запитів щодо проведення дослідження (аналізу, експертизи) проводиться митними органами при здійсненні ними митного контролю та митного оформлення автокосметики, з метою встановлення характеристик, визначених у п.1 статті 356 МКУ [6].

3) У статті 515 МКУ детально окреслено обов'язки експерта та ймовірні дії під час проведення митної експертизи автокосметики у справі про порушення митних правил. Експертиза призначається, якщо для з'ясування питань, що виникають у справі про порушення митних правил, виникла потреба у спеціальних знаннях з окремих галузей науки, техніки, мистецтва, релігії тощо. Зазначена експертиза не є судовою експертизою. Крім того, у разі неналежної якості або повноти висновку експерта може бути призначена повторна експертиза, проведення якої доручається іншому експерту (експертам) [6].

4) Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та

висновку» від 02.12.2016 р. № 1058 [8] являє собою повноцінний алгоритм дій митних органів для проведення митної експертизи автокосметики в процесі їх переміщення через митний кордон України. Цей наказ регламентує порядок взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), де зазначено підстави для призначення досліджень, формування документації для проведення досліджень, порядок взяття проб (зразків) автокосметики, приймання запитів та проведення досліджень в СЛЕД ДФСУ, надання висновків за результатами проведення досліджень.

Мінімальною пробою, потрібною для проведення досліджень автокосметики, і зокрема автошампунів, є 0,2 кг або 0,5 л, але не менше 1 упаковки автошампуню для роздрібної торгівлі. В аналогічній кількості береться і контрольна проба. Кожен із примірників (досліджуваний та контрольний) проби автошампуню упаковується та опломбовується (опечатується) окремо, обов'язково маркується маркувальною етикеткою.

Дослідження (аналіз, експертиза) проб (зразків) автокосметики під час здійснення митного контролю та митного оформлення проводиться протягом 10 днів з дня їх надходження до СЛЕД ДФСУ. У разі потреби цей строк може бути продовжено за рішенням керівника СЛЕД ДФС, але не більше ніж на 20 днів [8].

Експертиза автокосметики у справі про порушення митних правил або у межах податкового контролю проводиться протягом 10 робочих днів з дня надходження до СЛЕД ДФС постанови про призначення експертизи у справі про порушення митних правил або запиту про проведення дослідження (аналізу, експертизи).

До цього строку не включається час проведення досліджень фізико-хімічних властивостей або інших характеристик проб (зразків) автокосметики та надання органом ДФС додаткових матеріалів (проб (зразків) автокосметики, супровідної документації).

Дослідження фізико-хімічних властивостей або інших характеристик проб (зразків) автокосметики проводиться протягом 10 днів з дня їх надходження до СЛЕД ДФСУ.

Під час проведення досліджень (аналізів, експертиз) автокосметики експертами застосовуються методи досліджень та методики проведення експертиз, які визначені в нормативно-правових актах та нормативно-технічних документах (міжнародні та національні стандарти, технічні умови, правила, норми, положення, інструкції, рекомендації, переліки, науково-технічна та довідкова література, програмні продукти тощо).

Обрання методу (методики) проведення досліджень (експертиз) автокосметики належить виключно до компетенції експерта.

За результатами дослідження (аналізу, експертизи) автокосметики експерт готує письмовий висновок. Зазначимо, що термін «висновок» є тотожним терміну «протокол випробовування» у значенні, наведеному в пункті 10 розділу V національного стандарту ДСТУ ISO IEC 17025:2006 «Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій» [9].

5) У Наказі Міністерства фінансів України від 28.07.2016 № 699 «Про затвердження Порядку передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (експертизи) Департаментом податкових та митних експертиз ДФС та форм актів про передання проб (зразків) товарів, про повернення проб (зразків) товарів, про знищення (утилізацію) проб (зразків) товарів» [10] визначено механізм поводження з пробами (зразками) товарів, у тому числі і автокосметикою, наданими до Департаменту податкових та митних експертиз ДФС для проведення досліджень (експертиз) під час здійснення податкового контролю, митного контролю та митного оформлення, а також під час провадження у справах про порушення митних правил. Контрольні проби (зразки), а також залишки досліджених проб та пошкоджені під час проведення досліджень (експертиз)

зразки зберігаються у ДПМЕ ДФС (його відокремленому підрозділі) протягом 60 днів з дня надходження.

Загальні положення щодо митного контролю автокосметики містяться в Митному кодексі України, що є основним нормативно-правовим документом, відповідно до якого здійснюється ведення митної справи і положення якого є обов'язковими для дотримання під час переміщення таких товарів через митний кордон України [6].

Імпорт (експорт) автокосметики регулюються Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [11], де прописані права та обов'язки суб'єктів зовнішньоекономічних відносин та повноваження державних органів щодо регулювання таких відносин.

Застосування заходів тарифного регулювання при переміщенні автокосметики через митний кордон України відбувається відповідно до Закону України «Про Митний тариф України» [12], де зазначаються ставки мита (преференційна, пільгова та повна) за кодами товарів згідно з УКТЗЕД.

Відповідно до Закону України «Про Митний тариф України» як повні, так і пільгові ставки мита при ввезенні в Україну автокосметики, зокрема автошампуней як розфасованих, так і нерозфасованих для роздрібної торгівлі становлять 6,5%.

Варто відмітити, що ставка ввізного мита при ввезенні в Україну товарів, що знаходяться в цій же товарній позиції 3402, а саме органічних поверхнево-активних речовин (товарна підпозиція 3402 10), становить 2 %, тобто існує ймовірність (ризик) того, що може виникнути загроза декларування мийних засобів як чистих поверхнево-активних речовин, що спричинить виникнення певного рівня митної загрози при імпорті автокосметики у разі видавання одного виду товару іншим і відповідно спричинить виникнення митних правопорушень [13]. Також при ввезенні автокосметики нараховується ПДВ у розмірі 20%, що встановлюється Податковим кодексом України [14].

При ввезенні автокосметики на митну територію України проводиться її митний контроль та митне оформлення із застосуванням митної декларації –

заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законом відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури [15].

Для здійснення митного оформлення автокосметики декларант подає до підрозділу митного органу митну декларацію, заповнену згідно з обраним митним режимом [16], її електронну копію (у разі подання МД на паперовому носії), рахунок або інший документ, який визначає вартість товару, та у випадках, встановлених Кодексом – декларацію митної вартості (ДМВ) форма якої та правила заповнення регулюються Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.2012 №599 [17].

Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 651 «Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа» [16] затверджено правила заповнення граф митних декларацій на бланках єдиного адміністративного документа форми МД-2, додаткових аркушів до нього форми МД-3, специфікації форми МД-8, визначаються порядок внесення відомостей до доповнення форми МД-6, випадки застосування специфікації, а також порядок оформлення, розподілу та використання аркушів МД форм МД-2, МД-3, МД-6, МД-8. Перелік класифікаторів інформації, використання яких необхідне для заповнення граф митної декларації, затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 29.05.2012р. № 623 «Про затвердження Переліку відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій, і Порядку їх ведення», а самі класифікатори затверджені Наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 «Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій»[18, 19].

Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631 «Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа» затверджено порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення автокосметики із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа [20].

Під визначенням обсягу митних формальностей розуміється як обсяг операцій, пов'язаних зі здійсненням митного контролю (митних процедур), так і обсяг (необхідну кількість) предметів такого контролю [21].

Митний контроль автокосметики здійснюється безпосередньо посадовими особами ДФСУ і передбачає проведення мінімуму митних процедур, необхідних для забезпечення дотримання законодавчих норм, шляхом:

- перевірки документів та відомостей щодо характеристик автокосметики, даних щодо особливостей її переміщення, які надаються митним органам під час переміщення автокосметики через митний кордон України;
- митного огляду та переогляду автокосметики, транспортних засобів комерційного призначення;
- обліку автокосметики і транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України;
- огляду територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон та інших місць, де знаходиться автокосметика, транспортні засоби комерційного призначення, що підлягають митному контролю;
- перевірки обліку автокосметики, що переміщується через митний кордон України та/або перебуває під митним контролем;
- проведення документальних перевірок на предмет дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі

своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів при ввезенні автокосметики на митну територію України;

- направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів щодо автокосметики, поданих митному органу.

Відповідно до ст. 257 Митного кодексу митне оформлення автокосметики здійснюється на підставі митної декларації, до якої декларант або уповноважена ним особа вносить відомості про товари, у тому числі код товару згідно з УКТЗЕД. Тобто, при декларуванні автокосметики встановлення її коду згідно з УКТЗЕД здійснюється декларантом чи уповноваженою ним особою самостійно, а митні органи уповноважені здійснювати контроль за правильністю такої класифікації.

При здійсненні митного контролю і митного оформлення автокосметики перевіряють також правильність і точність визначення їх митної вартості. Для цього слід врахувати фактурну вартість, умови поставки, тлумачення яких наведено в Інкотермс 2010 [22].

Під час ввезення автокосметики в Україну, в пункті пропуску через митний кордон України здійснюється державний контроль у формі попереднього документального контролю (на підставі документів, які видані в країні експорту). Попередній документальний контроль здійснюється посадовими особами митних органів шляхом перевірки та аналізу інформації, яка міститься в товаросупровідних документах та/або відомостях, що супроводжують партію автокосметики, переліку товарів, що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю), у разі переміщення їх через митний кордон України [23].

Для здійснення попереднього документального контролю автокосметики перевізник чи уповноважена особа надає посадовій особі митного органу документи та/або відомості, необхідні для здійснення відповідного виду державного контролю.

Необхідні форми та обсяг митного контролю визначають посадові особи митних органів (відповідно до затверджених технологічних схем митного контролю, правил, порядків тощо), хоча поряд з цим достатність окремих форм митного контролю може бути передбачена міжнародними договорами за участю України, окремими законодавчими та нормативно-правовими актами, а також наказами та розпорядженнями ДФС.

Відповідно до чинної до 17.11.2018 року постанови Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 №1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України» [24] автокосметика підлягала радіологічному та санітарно-епідеміологічному контролю при ввезенні в Україну.

Санітарно-епідеміологічний контроль автокосметики здійснювався посадовою особою контролюючого органу в зонах митного контролю на митній території України (крім пунктів пропуску через митний кордон України).

Радіологічний контроль автокосметики і наземних транспортних засобів, які її ввозили на митну територію України, здійснювався один раз у пунктах пропуску через державний кордон України (пунктах ввезення на митну територію України) або в митних органах призначення (для автокосметики, що переміщувалася (пересилалася) у міжнародних поштових відправленнях та експрес-відправленнях).

Однак з 17.11.2018 року набрала чинності Постанова КМУ від 24.10.2018 № 960 «Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)» [62], якою ПКМУ № 1031 була скасована. Нагадаємо, що з 04.10.2018 р. набрав чинності Закон України № 2530 щодо запровадження «єдиного вікна» на митниці [63]. Відповідно до нього, санітарно-епідеміологічний контроль товарів, у тому числі автокосметики, скасовується, а на посадових осіб Державної прикордонної служби покладаються обов'язки щодо перевірки рівня радіоактивного забруднення транспортних засобів та вантажів, що ввозяться на

митну територію України, які до того здійснювалися посадовими особами Державної екологічної інспекції.

Тепер у пунктах пропуску при ввезенні товарів здійснюється перевірка рівня іонізуючого випромінювання. У разі виявлення у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України органами (підрозділами) Державної прикордонної служби України транспортних засобів, вантажів та іншого майна з перевищенням допустимого рівня іонізуючого випромінювання для перевірки дотримання вимог законодавства про радіаційну безпеку та надання дозволу або заборони на пропуск через державний кордон України таких транспортних засобів, вантажів та іншого майна залучається уповноважена посадова особа державного органу, що здійснює державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Якщо автокосметика ввозиться в аерозольній упаковці, то, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 року № 1018 «Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2018 рік» [25] вона входить до переліку товарів, що можуть містити озоноруйнівні речовини, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню у 2018 році, та згідно з вимогами Монреальського протоколу експорт та імпорт товарів, що можуть містити такі речовини, здійснюється лише до (з) країн - сторін Монреальського протоколу.

Митне оформлення автокосметики в аерозольній упаковці, експорт/імпорт якої підлягає ліцензуванню, здійснюється за наявності ліцензії. Ліцензії на експорт та імпорт видаються на виконання положень Монреальського протоколу на підставі погодження на ввезення або вивезення озоноруйнівних речовин, що надається у встановленому Мінприроди порядку. Дії щодо одержання погодження здійснюються Мінекономрозвитку України без залучення суб'єкта господарювання в порядку міжвідомчого обміну інформацією. За відсутності озоноруйнівних речовин у товарах митне оформлення здійснюється без ліцензії.

Згідно із секторальними планами ринкового нагляду (складаються з плану ринкового нагляду та плану контролю продукції) у разі спрацювання профілю ризику митниці проводять перевірку документації, що має супроводжувати автокосметику, що відноситься до мийних засобів, відповідно до технічного регламенту, у тому числі декларації про відповідність, обстеження зразків продукції на предмет наявності на продукції знака відповідності техрегламентам, якщо його нанесення передбачено техрегламентом, та додержання Правил застосування і нанесення знака (ст. 37-40 ЗУ «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» від 02.12.2010 № 2735-VI [26]). Якщо технічним регламентом передбачено нанесення знаку відповідності, а у нашому випадку для автокосметики, що відноситься до мийних засобів відповідно до п.15 Технічного регламенту мийних засобів нанесення такого знаку передбачено, то такий знак у разі залучення призначеного органу з оцінки відповідності на етапі контролю виробництва супроводжується ідентифікаційним номером цього органу [UA.TR.YYY або YYY].

Відповідно до п. 11 Технічного регламенту мийних засобів [1], мийний засіб маркується шляхом нанесення на зовнішню поверхню пакування чи етикетку напису чіткими літерами, що не змиваються протягом строку придатності такого засобу, із зазначенням:

- найменування та інформації про призначення мийного засобу;
- торговельної марки (за наявності) або торговельного знака, найменування, місцезнаходження та номера телефону виробника мийного засобу або його уповноваженого представника;
- інформації про склад мийного засобу;
- адреси, зокрема електронної пошти (за наявності), та номера телефону, за якими можна одержати технічний опис інгредієнтів;
- інструкції із застосування, заходів безпеки та спеціальних застережень згідно із законодавством, а в разі їх відсутності -

вимог, наведених у ДСТУ ГОСТ 31340:2009 “Попереджувальне маркування хімічної продукції. Загальні вимоги” [27];

- маси нетто чи об’єму;
- дати виготовлення;
- строку придатності;
- умов зберігання (в разі потреби).

У разі коли мийний засіб постачається нерозфасованим, зазначена вище інформація повинна міститися в супровідній документації.

У технічному описі інгредієнтів зазначається їх перелік у такому діапазоні масової частки:

- понад 10 відсотків;
- від 1 до 10 відсотків;
- від 0,1 до 1 відсотка;
- менш як 0,1 відсотка.

У технічному описі зазначається загальна хімічна назва кожного інгредієнта або його назва відповідно до номенклатури Міжнародного союзу теоретичної та прикладної хімії (International Union of Pure and Applied Chemistry/IUPAC), реєстраційний номер інгредієнта, установлений Хімічною реферативною службою (Chemical Abstracts Service Registry/CAS), і назва інгредієнта відповідно до номенклатури Міжнародної номенклатури косметичних інгредієнтів (International Nomenclature of Cosmetic Ingredients/INCI) (за наявності), назва інгредієнта, визначена Державною фармакопеею України та/або Європейською фармакопеею (за наявності).

Виробники мийних засобів розміщують на веб-сайті технічний опис інгредієнтів, крім інформації про: діапазони масової частки; компоненти ароматизаторів, ефірних олій та барвників. Для промислових мийних засобів така інформація зазначається у довідкових листках технічних даних.

Маркування мийного засобу здійснюється згідно із законодавством про мови.

Маркування пакування рідкого мийного засобу не повинне містити графічного зображення продуктів харчування, зокрема фруктів, у разі, коли таке зображення може ввести споживача (користувача) в оману стосовно його застосування, крім випадків зображення продуктів харчування разом з речами побуту, що прямо вказують на призначення засобу.

Національний знак відповідності згідно з описом та правилами його застосування, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1184 «Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення» [28], наноситься на зовнішню поверхню пакування чи етикетку мийного засобу, що пройшов оцінку відповідності.

Таким чином, дотримання вимог Технічного регламенту мийних засобів перевіряється митними органами і у разі призупинення митного оформлення автокосметики, наприклад, автошампунів, митними органами буде залучений орган ринкового нагляду, яким на сьогодні виступає Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

З усього вищезазначеного випливає, що проведення митної експертизи в процесі митного контролю автокосметики, що переміщується через митний кордон України досить врегульоване, та дії, які мають відбуватися задля оптимального виконання поставлених перед митними органами завдань затверджені в цілому ряді нормативно-правових документів.

1.4. Технологія митного контролю автокосметики

Митному контролю підлягають усі товари, транспортні засоби комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України, в тому числі і автокосметика. Митний контроль у пунктах пропуску через державний кордон України здійснюється відповідно до типових технологічних схем митного контролю, які затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №451 «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» [29] затверджено:

- Типову технологічну схему пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон;
- Типову технологічну схему здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон.

Відповідно до пункту 1 Типової технологічної схеми пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, за цією Типовою технологічною схемою здійснюється відповідно до Митного кодексу України, Законів України «Про прикордонний контроль», «Про державний кордон України» та «Про Державну прикордонну службу України» пропуск через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, у тому

числі вантажів, що переміщуються ними через державний кордон, визначається послідовність здійснення прикордонного і митного контролю, а також інших видів контролю під час пропуску через державний кордон.

Розглянемо детальніше технологію митного контролю автокосметики, що переміщується автомобільним видом транспорту, а саме через призму типової технологічної схеми здійснення митного контролю, яка визначає послідовність дій посадових осіб митних органів під час здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів і товарів, що переміщуються ними через митний кордон України (далі - автомобільні транспортні засоби і товари), у пунктах пропуску для автомобільного сполучення через державний кордон (далі - пункти пропуску).

Митний контроль автокосметики здійснюється виключно митними органами відповідно до законодавства, вибірково, у формах та обсязі, що визначені на підставі результатів системи управління ризиками, виключно в зонах митного контролю і завершується митним оформленням відповідно до вимог законодавства.

Митний контроль автокосметики здійснюється митними органами за участю державних органів, на які відповідно до законодавства покладено функції здійснення інших видів контролю автокосметики у встановленому законодавством порядку. При цьому, на митні органи покладається координація роботи із здійснення інших видів контролю у пунктах пропуску.

Під час митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики митні органи у пунктах пропуску здійснюють:

- реєстрацію прибуття автомобільних транспортних засобів і автокосметики на митну територію України або їх вибуття з митної території України;
- перевірку комплектності документів, необхідних для митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики відповідно до заявленого митного режиму, а також відомостей, зазначених у цих документах;

- облік та реєстрацію автомобільних транспортних засобів і автокосметики, результатів їх митного контролю та митного оформлення;
- застосування у випадках, установлених законодавством, заходів гарантування доставки автомобільних транспортних засобів і автокосметики до митниць призначення;
- аналіз та оцінку ризиків, у тому числі з використанням документальних профілів ризику або електронних профілів ризику, включених до відповідних програмно-інформаційних комплексів митних органів;
- митний огляд (огляд та переогляд автомобільних транспортних засобів і товарів, ручної поклажі та багажу, особистий огляд громадян);
- контроль за проведенням установлених законодавством державних видів контролю, яким підлягають автомобільні транспортні засоби і автокосметика, в пунктах пропуску та визначенням форм їх проведення (попередній документальний контроль посадовою особою митного органу або державний контроль посадовими особами відповідних контролюючих органів);
- прийняття рішення про вжиття заходів, необхідних для забезпечення додержання законодавства з питань митної справи під час переміщення автомобільних транспортних засобів і автокосметики через митний кордон України;
- взаємодію з іншими державними контрольними органами під час проведення встановлених законодавством необхідних для автомобільних транспортних засобів і автокосметики видів контролю;
- нарахування митних платежів, передбачених законодавством під час митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики у пунктах пропуску, а також контроль за повнотою їх стягнення;
- оформлення встановлених законодавством митних документів за результатами митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики;

- ідентифікацію автомобільних транспортних засобів і автокосметики у випадках та порядку, встановлених законодавством;
- прийняття рішення щодо пропуску або відмови у пропуску автомобільних транспортних засобів і автокосметики на митну територію України або за межі митної території України, випуску товарів.

Митний контроль автомобільних транспортних засобів і автокосметики у пунктах пропуску здійснюється шляхом застосування таких форм митного контролю:

- ✓ перевірка документів та відомостей, які відповідно до законодавства надаються митним органам під час переміщення автомобільних транспортних засобів і автокосметики через митний кордон України;
- ✓ митний огляд (огляд та переогляд автомобільних транспортних засобів і автокосметики);
- ✓ усне опитування громадян та посадових осіб підприємств;
- ✓ облік автомобільних транспортних засобів і автокосметики;
- ✓ взяття проб (зразків) автокосметики;
- ✓ використання службових собак, технічних та спеціальних засобів контролю;
- ✓ подання запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, наданих митним органам.

Митні органи під час здійснення митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики у пунктах пропуску через державний кордон проставляють на митних, товаросупровідних (товаротransпортних) документах відповідні відмітки, печатки та штампи, а також вносять відповідну інформацію до журналів, у тому числі електронних, чи інших документів, які використовуються митними органами, відповідно до порядку, визначеного Мінфіном, нормативно-правовими актами з питань державної митної справи.

Автокосметика, що переміщується через митний кордон України, разом з її упаковкою та маркуванням, а також автомобільні транспортні засоби, якими вона переміщуються, пред'являються у незмінному стані для митного контролю, а документи на ці товари та транспортні засоби подаються митним органам не пізніше ніж через три години після їх прибуття у пункт пропуску.

Декларування автомобільних транспортних засобів і автокосметики здійснюється у порядку, визначеному законодавством.

Для здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів і автокосметики декларант, уповноважена ним особа або перевізник подають митним органам документи в паперовій або електронній формі, що містять відомості про автомобільні транспортні засоби і автокосметику, достатні для їх ідентифікації та необхідні для прийняття рішення про їх пропуск через митний кордон України.

Переміщення та митний контроль автомобільних транспортних засобів і автокосметики у пунктах пропуску здійснюється з використанням двоканальної системи, на смугах руху, визначених для переміщення автомобільних транспортних засобів за їх типами, з урахуванням вимог законодавства щодо декларування та оподаткування автомобільних транспортних засобів і товарів (у разі неможливості розмежування смуг руху - у визначених місцях режимних зон пунктів пропуску - боксах поглибленого огляду, на оглядових майданчиках тощо).

Смути руху, позначені символами зеленого кольору ("зелений коридор"), призначені для переміщення товарів в обсягах, що не підлягають оподаткуванню митними платежами, не підпадають під встановлені законодавством заборони або обмеження щодо ввезення на митну територію України або вивезення за межі цієї території і не підлягають письмовому декларуванню. Декларування автомобільних транспортних засобів і товарів здійснюється шляхом вчинення дій.

Смуги руху, позначені символами червоного кольору (“червоний коридор”), призначені для переміщення всіх інших автомобільних транспортних засобів і товарів.

Особа, яка здійснює переміщення автомобільних транспортних засобів і автокосметики через митний кордон України, самостійно обирає смугу руху (“зелений” або “червоний” коридор) для проходження митного контролю.

Митний контроль автомобільних транспортних засобів і автокосметики, що переміщуються смугами руху, позначеними символами червоного кольору (“червоний коридор”), у пункті пропуску здійснюється трьома етапами.

Перший етап - попередні операції. Для здійснення митного контролю декларант, уповноважена ним особа або перевізник надають посадовій особі митного органу документи. На прийнятих документах проставляється відбиток штампа “Під митним контролем”. Після цього здійснюється перевірка комплектності наданих документів, цілісності накладеного митного забезпечення, а також загальний огляд автомобільних транспортних засобів і автокосметики.

Другий етап - здійснення інших видів контролю. Відповідно до переліку товарів, що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю) у разі переміщення їх через митний кордон України, та поданих товаросупровідних (товаротransпортних) документів посадова особа митного органу визначає вид (види) державного контролю та форму його проведення (попередній документальний контроль посадовою особою митного органу або державний контроль посадовими особами відповідних контролюючих органів).

Третій етап - закінчення митного контролю. Митний контроль та митне оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики закінчується після здійснення всіх передбачених законодавством видів контролю щодо цих автомобільних транспортних засобів і автокосметики.

Посадова особа митного органу за результатами системи управління ризиками приймає рішення про проведення огляду автомобільних

транспортних засобів і автокосметики, що перебувають під митним контролем, та обсяг його проведення.

Огляд автомобільних транспортних засобів і автокосметики може здійснюватися посадовими особами митного органу разом з органом охорони державного кордону із залученням посадових осіб інших контролюючих органів, які здійснюють визначені законодавством види державного контролю у пунктах пропуску, за ініціативою посадових осіб митного органу або зазначених державних контролюючих органів відповідно до вимог законодавства та міжнародних договорів України.

У разі виявлення пошкодження або втрати митного забезпечення, накладеного на автомобільні транспортні засоби і автокосметику, чи за наявності інших видимих ознак можливого несанкціонованого доступу до товарів, що перебувають під митним контролем, а також за наявності достатніх підстав вважати, що переміщення таких автомобільних транспортних засобів і товарів через митний кордон України здійснюється поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, у тому числі в разі отримання відповідної інформації від правоохоронних органів, може проводитися переогляд автомобільних транспортних засобів і автокосметики.

Про результати огляду та переогляду складається акт.

Після здійснення інших видів контролю митний орган згідно із законодавством справляє митні платежі, що підлягають сплаті в пунктах пропуску.

За результатами митного контролю митні органи приймають одне з таких рішень про:

- проведення митного оформлення та надання дозволу на їх пропуск через митний кордон України;
- пропуск або відмову в пропуску та митному оформленні та повернення їх на територію суміжної держави;

- затримання автокосметики для передачі на склад митного органу для зберігання.

Рішення митними органами приймається, як правило, протягом однієї доби.

За наявності обґрунтованих причин посадова особа митного органу на будь-якому етапі митного контролю може відмовити в митному оформленні чи пропуску автомобільних транспортних засобів і автокосметики через митний кордон. У цьому разі митний орган зобов'язаний видати заінтересованій особі картку відмови в прийнятті митної декларації або митному оформленні автокосметики і транспортних засобів комерційного призначення.

У разі виявлення порушень законодавства на будь-якому етапі здійснення митного контролю та митного оформлення автомобільних транспортних засобів і автокосметики посадова особа митного органу зобов'язана вжити заходів, передбачених законодавством.

РОЗДІЛ 2

ЕКСПЕРТИЗА АВТОКОСМЕТИКИ ДЛЯ МИТНИХ ЦІЛЕЙ

1.1. Організація, об'єкт та методи дослідження

Загальна схема дослідження автокосметики, що переміщується через митний кордон України наведена на рис. 2.1.

Об'єктами дослідження обрані автошампуні, що переміщувалися через митний кордон України.

У роботі проведено експертизу зразків автошампуню ZIP WAX в пластиковій пляшці з кришкою ємністю 500 мл (зразок №1), TURTLE WAX Гарячий Bick Hot Wax в пластиковій пляшці з розпилювачем ємністю 500 мл, (зразок №2), Turtle Wax CAR WASH Platinum в пластиковій пляшці з кришкою ємністю 500 мл (зразок №3), що ввозилися на адресу ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) від компанії Turtle Wax Europe Limited (Великобританія), згідно з Контрактом купівлі-продажу № 001/2015 від 01.07.2015р (дод. Б).

Дослідження автошампуню проводили органолептично та із застосуванням фізико-хімічного методу (визначення водневого показника (рН)) та методу ІЧ- спектроскопії.

Зовнішній вигляд, колір, запах (наявність запашних речовин), мийну здатність автошампунів досліджували органолептично візуальним методом.

Визначення рН зразків проводилося за допомогою УІП рН 0-12 виробництва ЛАХЕМА, о.п. БРНО, завод НЕРАТОВИЩЕ [30].

Визначення хімічного складу (наявність додаткових компонентів крім ПАР) зразків проводили методом ІЧ-спектроскопії (тонкі та висушені плівки зразків на склі KRS-5) на приладі “Avatar 370FT-IR, Thermo Nicolet”, (сер. №AFQ0401447) в діапазоні $4000-400\text{см}^{-1}$. Ідентифікація компонентів проводилось порівнянням отриманого спектру із еталонними та стандартними спектрами бази даних приладу (програми EZ Omnic v. 7.0 та Perkin Elmer Spectrum v.3.02.01) та спектрами, наведеними в літературних даних [31-34].

Рис. 2.1. Загальна схема досліджень автокосметики

Порядок виконання експертизи зразків автошампуней в митних цілях наступний:

1. Ознайомлення з документами та зразками, що надійшли на експертизу в митних цілях.

Звертається увага на запит, де в обов'язковому порядку зазначаються підстава та мета направлення запиту, визначаються завдання для експертизи автошампунів, а саме які характеристики автошампунів (склад, фізичні, фізико-хімічні властивості тощо) необхідно перевірити або встановити.

Крім того, вивчаються документи, що до додаються запиту, до яких входять: оригінал акта про взяття проб і зразків автошампунів; копія акта про проведення огляду (переогляду) автошампунів (у разі проведення); копії інших супровідних документів, які подаються при здійсненні податкового або митного контролю (митна декларація, зовнішньоекономічний договір (контракт), інвойси, рахунки-фактури, накладні, сертифікати (висновки, реєстраційні посвідчення уповноважених державних органів, якщо такі видавались); техніко-технологічна документація про склад, фізико-хімічні властивості автошампунів, інформація про основні технологічні стадії їх виробництва та призначення.

Достовірною техніко-технологічною документацією вважаються офіційно видані книги, стандарти, технічні умови, специфікації, каталоги, креслення, паспортні дані на виріб виробника.

2. Оцінка зовнішнього вигляду зразків автошампунів:

- струшують розчини досліджуваних зразків у воді та відмічають утворення піни (стійка рясна піна при струшуванні свідчить про наявність в складі проб поверхнево-активних речовин);
- при розсіюваному денному світлі відмічаються відтінки кольору, притаманні зразкам автошампунів (наявність кольору свідчить про те, що розчин не є чистою ПАР, а містить барвники у складі);
- при відкриванні ємності з автошампунем відзначають

відсутність/присутність запаху, випробування проводять при температурі 20 °С (наявність запаху свідчить про те, що розчин не є чистою ПАР, а містить запашні речовини у складі);

3. Приготування зразків автошампунів для зняття ІЧ-спектрів;
4. Зняття ІЧ-спектрів підготовлених зразків автошампунів;
5. Розшифрування спектрів зразків автошампунів та порівняння отриманих спектрів із еталонними та стандартними спектрами бази даних приладу та спектрами з літературних джерел.
6. Визначення рН зразків автошампунів.
7. Підготовка та написання висновку експертизи зразків автошампунів.

2.2. Товарознавча характеристика асортименту автокосметики, що переміщується через митний кордон України

Характеристику асортименту автокосметики, що переміщується через митний кордон України розглянемо за видами засобів, а саме миючі, поліруючі, чистячі, захисні та інші засоби. До мийних засобів відноситься найбільш поширена група товарів з вищеперелічених – автошампуні.

Автошампуні застосовуються для миття кузова авто, захищають лакофарбове покриття від подряпин і надають йому блиск. Основу автошампуню становлять поверхнево-активні речовини, які і розщеплюють забруднення. Варто відмітити, що у порівнянні з побутовими миючими засобами, автошампунь характеризується великим піноутворенням, тобто має високу піноутворюючу здатність і високим рівнем рН.

На ринку України та світу присутні автошампуні готові до використання та в концентрованому вигляді.

Готовий до використання автошампунь буває тільки рідким, призначений для того, щоб відразу після придбання наносити на забруднену поверхню автомобіля. Такий шампунь простий у використанні і призначений для ручного миття. Шампунь-концентрат зустрічається в рідкому або

порошкоподібному стані та потребує попереднього розведення водою. Шампуні для безконтактної мийки зустрічаються у вигляді концентрату.

Виробники пропонують автошампуні для ручного миття і безконтактної мийки. Автошампунь для ручного миття не містить лугу, характеризується нейтральним рівнем рН, завдяки чому забезпечує обережну мийку для лакофарбового покриття транспортного засобу. Автошампунь для безконтактної мийки на відміну від автошампуні для ручного миття вимагає спеціального оснащення (пінні комплекти, піногенератори і насадки). Шампунь для безконтактної мийки містить більш агресивні речовини і при неправильному виборі може зіпсувати лакофарбове покриття авто. Такі миючі засоби рекомендуються тільки для професійних мийок.

По видам автошампунів, що ввозяться в Україну варто відмітити їх поділ на автошампуні-кондиціонери, автошампуні-очишувачі, автошампуні-поліролі.

Автошампунь-кондиціонер покращує дію поліролей, підсилює яскравість і виразність кольору, забезпечує обережну мийку для ЛФП. Такий автошампунь відмінно підходить для будь-яких ЛФП (особливо полірованих), скла, гуми, пластика.

Автошампунь-очишувач видаляє складні забруднення від смоли, комах (концентрований). У розведеному вигляді цей миючий засіб застосовується як звичайний автошампунь.

Автошампунь -поліроль (з воском) створює захисне покриття на ЛФП, яке захищає від дії УФ-променів, піщинок, солі. Шампунь з воском підвищує стійкість поверхні авто до забруднення і полегшує її мийку, а також «запечатує» мікротріщини в ЛФП і навіть в шарові поліролі. Автошампунь з воском підходить для будь-яких ЛФП і, в першу чергу - «металіків», і може застосовуватися разом з поліролями, що мають воскову основу.

Поліроль - восковий або синтетичний засіб для полірування ЛФП, деталей салону і кузова, скла та шин. В результаті відполірована поверхня стає блискучою, а її колір - більш глибоким. Поліроль може використовуватися і для видалення забруднень.

Поліролі можуть бути призначені для різних поверхонь, зокрема: для ЛФП, для панелей салону автомобіля, для хромованих деталей кузова, для скла, для шин.

Поліролі призначені для лакофарбових покриттів захищають і відновлюють ЛФП кузова. Поліроль створює додаткове покриття, що забезпечує фарбу від води, забруднень, маслянистих плям. Подібний засіб зустрічається найчастіше.

Поліролі призначені для панелей салону очищають і додають блиск торпедо і іншим пластиковим деталям. Крім того, поліроль володіє антистатичним ефектом і запобігає прилипанню пилу. Поліролі для приборного щитка випускаються у вигляді аерозолі.

Поліролі призначені для хромованих деталей кузова видаляють корозійні забруднення з хромованих поверхонь авто, перш за все, бампера. Утворюючи захисну плівку, поліроль запобігає появі нових плям.

Поліролі призначені для скла створюють ефект «кришталевої» прозорості. Таким засобом полірують фари і підфарники аби позбутися «каламутності».

Поліролі призначені для шин маскують мікротріщини і надають гумі глибокого кольору і еластичності. Цей поліроль може містити в своєму складі спеціальні інгредієнти, які захищають покриття від впливів УФ-променів. Поліролі для шин представлені в трьох видах: поліруючі, які очищають, захисні.

За типом поліролі бувають захисні і абразивні.

Захисні поліролі містять тефлон, забезпечують тривалий (до 6 місяців) захист від негативних впливів навколишнього середовища і стійкість до бруду, а також спрощують мийку кузова авто. Top Sealers є концентрованим різновидом захисного поліролю, який відрізняється підвищеною стійкістю до негативних факторів. Подібний засіб використовується при консервації авто або для обробки машини, яка експлуатується в складних кліматичних умовах.

Абразивні поліролі завдяки абразивним часточкам (мармурова пудра, крейда) «знімають» зіпсований мікронний верхній шар ЛФП. Це дозволяє

позбутися подряпин, плям і підкоригувати колір. Абразивний поліроль використовується під час шліфування.

Поліролі можуть бути рідкі, кремоподібні, тверді і в аерозольній упаковці.

Рідкий поліроль дорогий і малоекономічний, не наноситься товстим шаром та розтікається. Кращим є рідкий поліроль з високою концентрацією силікону.

Поліроль-крем містить в складі віск і силікон, що дає високі експлуатаційні якості, поліроль не розтікається і легко наноситься. Крім цього, кремовий поліроль недорогий.

Твердий поліроль (полірувальна паста) наноситься на поверхню товстим шаром. В результаті колір авто стає більш насиченим, а блиск - яскравішим. Тверда паста створює довговічний захисний шар. Мінуси такого твердого поліроля: складність і тривалість полірування. Полірувальна паста відмінно підходить для старих ЛФП.

Поліроль-аерозоль (експрес-поліроль) - простий у використанні, дозволяє легко привести авто в належний вигляд. Аерозоль дозволяє обробку навіть трохи запиленого ЛФП. Захисні властивості у такого поліроля відсутні. Якісний поліроль в аерозольній упаковці дорогий та швидко витрачається. При виборі експрес-поліролю важливо звертати увагу на склад (обов'язковий високий вміст силікону).

За складом поліролі бувають воскові і синтетичні.

Восковий поліроль швидко змивається (витримує 1-3 мийки), зате коштує дешево, а полірування займає небагато часу. Восковий поліроль надає кузову «глибокий» блиск, що викликає враження нового автомобіля. Тому такий засіб часто використовується для підготовки транспортного засобу до продажу.

Синтетичний поліроль дорожче, але захисна плівка довговічніше.

Синтетичні поліролі поділяються на:

- очищувач-відновник - видаляє стару емаль і фарбу з поверхні авто (існують поліролі для поверхні «металік» і для звичайних покриттів);

- силіконовий - за характеристиками нагадує восковий поліроль;
- полімерний - найпоширеніший варіант, який забезпечує надійний захист ЛФП (до 2 місяців). Однак до його недоліків відносяться тривалість полірування і висока вартість.

За кольором поліролі бувають безбарвні і кольорові. Безбарвний поліроль це стандартний поліроль, який при висиханні дає лише блискучу плівку. Кольоровий поліроль містить кольорові пігменти, що заповнюють мікротріщини і подряпини ЛФП. Таким чином, оновлюється і відновлюється колір автомобіля. Подібний вид поліролю підходить для безлічі відтінків основного кольору ЛФП (наприклад, зелений - для зеленого, салатого, білий - для білого, яскраво-білого, жасминового, «сафарі» і т.д.). Кольоровий поліроль можна застосовувати для матових поверхонь, кузовів кольору «металік» і «перламутр». Кольоровий поліроль недовговічний, оскільки не має захисних властивостей. Тому його використовують тільки 2-3 рази на місяць.

Очищувач за призначенням може бути: очищувачем вінілу, гуми чи пластику; очищувачем-кондиціонером або лосьйоном; очищувачем колісних дисків; очищувачем від комах і бітуму; очищувачем скла; очищувачем двигуна; перетворювачем іржі.

Очищувачі вінілу, гуми, пластика - призначені для догляду за деталями салону авто (в тому числі стелі, торпедо/передню панель авто, оббивки дверей). Такі засоби допомагають позбутися від слідів мастил, нальоту тютюнового диму та інших забруднень. Очищувачі продовжують термін служби обшивки та оздоблення салону.

Очищувач-кондиціонер, лосьйон використовується для обробки оббивки зі шкіри. Подібний очищувач захищає від УФ-випромінювання, надає оббивці пружності і м'якості, відновлює колір шкіри.

Очищувач колісних дисків очищає поверхні дисків, видаляє бруд від гудрону, колодок. Засіб відмінно підійде для литих і кованих дисків - емальованих і полірованих. Зустрічаються очищувачі для хромованих, алюмінієвих і звичайних колісних дисків, а також для універсальних складів.

Очищувач від комах очищає різні поверхні від комах і бітуму, видаляє стійкі плями.

Очищувач скла очищає скло авто від забруднень, тютюнового нальоту. Таким засобом не бажано обробляти кузов, так як нашатир призводить до помутніння фарби ЛФП.

Очищувач двигуна видаляє складні забруднення, наприклад, відпрацьоване мастило. Подібний очищувач зустрічається в двох видах: спрей (рідина) і пінний - після розчинення плям, потребує змивання водою.

Перетворювач іржі виводить корозійні плями і застосовується при підготовці поверхні до фарбування. Такий засіб є в двох варіантах: для локального використання і суцільної/загальної обробки.

Освіжувачі як вид автокосметики можуть бути у вигляді баночок, брелоків, «ялинок», «смайликів» та інших фігур.

За видом освіжувач може бути таким:

- нейтралізатор - поглинає неприємні запахи в салоні авто (актуально для людей, що палять);
- ароматизатор - додає певний запах салону машини.

За консистенцією освіжувачі постачаються трьох видів:

- рідкі - дешеві і універсальні, оскільки можуть використовуватися круглий рік, але мають короткий термін служби (2-3 місяці, для спекотного літа - до місяця);
- гелеві - обійдуться дорожче і ефективні тільки влітку, зате розраховані на більший строк експлуатації;
- тверді - найдорожчі і довговічні (до 9 місяців).

Серед основних торговельних марок автошампунів асортимент яких представлений на світовому ринку та на ринку України є такі: Atas Autobella, Fra-Ber, Auto Drive, DoctorWax, Turtle Wax, Motip Car Care, EXOL, Dannev, Sonax, Shell, Liqui Moly, Presto, Karcher, Armor All, SAPFIRE.

Для детальнішої товарознавчої характеристики асортименту автошампунів, що переміщуються через митний кордон України, нами обрано автошампуні торгової марки Turtle Wax, виробництва Бельгії (табл. 2.1.), що,

у тому числі, переміщуються через митний кордон України відповідно до митної декларації UA125110/2017/412034, поданої в додатку А.

Таблиця.2.1

**Характеристика асортименту автошампунів
торговельної марки Turtle Wax**

Назва автошампуню	Технічні характеристики				
	Тип засобу	Ємність	Консистенція	Інші важливі характеристики	Спосіб застосування
Turtle Wax Zip Wax	Готовий до використання авто шампунь з воском	1000 мл, 500 мл	Напівв'язкий рідкий миючий засіб	Слаболужний піноутворюючий засіб, безпечний для навколишнього середовища	Засіб необхідно розбавити водою.
Turtle Wax Extreme Nano-tech	Концентрований засіб для ручного використання	500 мл	Напівв'язкий рідкий миючий засіб	Слабо лужний піноутворюючий засіб, безпечний для навколишнього середовища	Засіб необхідно розбавити водою.
C.R. Super Clean Wash & Wax	Готовий до використання авто шампунь з воском	500 мл	Напівв'язкий рідкий миючий засіб	Слабо лужний піноутворюючий засіб, безпечний для навколишнього середовища	Засіб необхідно розбавити водою.
Turtle Wax Platinum	Концентрований засіб для ручного використання	500 мл	Напівв'язкий рідкий миючий засіб	Слабо лужний піноутворюючий засіб, безпечний для навколишнього середовища	Засіб необхідно розбавити водою.
Turtle Wax ICE	Для ручного миття, концентроване	500 мл	Рідкий, в'язкий на основі ПАР	Слабо лужний піноутворюючий засіб, безпечний для навколишнього середовища	Засіб необхідно розбавити водою.

Автошампунь Turtle Wax Zip Wax: шампунь для ручного миття кузовів автомобілів. Переваги: легко видаляє дорожній бруд, при роботі виділяє рясну

густу піну, яка надає засобу додаткову активність при очищенні забруднень і знижує їх абразивну дію, не тільки миє, а й залишає шар воскового захисту.

Автошампунь Turtle Wax Extreme Nano-tech: формула з наночастинками допомагає засобу миттєво проникати вглиб будь-якого забруднення, що призводить до глибокого очищення всіх зовнішніх поверхонь автомобіля. Засіб створює на поверхні кузова блискучу водовідштовхувальну плівку. Це сильно скорочує час сушіння, і немає ніякої необхідності протирати кузов насухо. Переваги: Особливо глибоке очищення завдяки нано частинкам.

Автошампунь C.R. Super Clean Wash & Wax: очищувач шампунь і віск, науково розроблений для забезпечення глибокого очищення з відмінними властивостями змивання, який залишає водостійку плівку для відштовхування води від пофарбованої поверхні як віск-поліроль. Нано частки працюють на молекулярному рівні, очищаючи глибше для максимального очищення поверхні. Фізичні характеристики: прозора рожева напівв'язка рідина з приємним запахом

Автошампунь Turtle Wax Platinum: збалансована формула препарату дає відмінну стійку піну, яка ефективно справляється з дорожнім пилом і брудом. Переваги: добре справляється з більшістю можливих забруднень. економний у використанні – розводиться в співвідношенні 1 ковпачок на відро води. Містить віск.

Автошампунь Turtle Wax ICE: повністю біорозчинний шампунь застосовується для ручного миття автомобіля. Дає стабільну густу піну, яка відмінно очищає поверхню. Препарат відноситься до серії ICE, простий та універсальний у використанні. Переваги: препарат повністю біорозчинний й абсолютно не шкодить навколишньому середовищу, не залишає слідів і розводів.

2.3. Вибір критеріїв та методів дослідження для проведення експертизи автокосметики

Для експертизи автокосметики, зокрема, автошампунів важливими характеристиками, визначальними для класифікації згідно з УКТЗЕД є зовнішній вигляд, тип фасування, наявність у суміші ПАР допоміжних компонентів, і як додатковий показник, може застосовуватися рівень рН [35].

Якщо на експертизу надходить засіб щодо якого є сумніви у класифікації в товарній позиції 3402 УКТЗЕД «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401)», з метою встановлення характеристик, визначальних для класифікації товару згідно з УКТЗЕД, формуються такі завдання:

- визначення типу поверхнево-активних речовин;
- визначення вмісту допоміжних компонентів;
- визначення вмісту абразивних порошків, % до маси.

У випадку, якщо надані зразки в рідкому стані, то необхідно визначити:

- чи являються проби чистою органічною ПАР;
- чи являються проби поверхнево-активними засобами, тобто сумішшю чи розчинами ПАР;
- чи являються проби мийними засоби та чистильними засобами на основі мила або інших органічних поверхнево-активних речовин, тобто чи містяться там крім поверхнево-активних засобів допоміжні компоненти.

Зауважимо, що при ввезенні автошампунів в Україну існує ймовірність того, що автошампуні можуть декларуватися як ПАР, оскільки ставка ввізного мита на них – 2,5 % (тов.підпозиція 3402 10), а от для автошампунів – 6%.

Нагадаємо, що *«поверхнево-активні органічні речовини»* в УКТЗЕД означають такі продукти, які у разі змішування з водою у концентрації 0,5 % при температурі 20 °С та витримування протягом однієї години при тій самій температурі: а) утворюють прозору або напівпрозору рідину чи стабільну

емульсію без випадання нерозчинної речовини; та б) знижують поверхневий натяг води до $4,5 \times 10^{-2}$ Н/м (45 дин/см) або менше.

Поверхнево-активні засоби включають:

- 1) суміші поверхнево-активних речовин;
- 2) розчини або дисперсії поверхнево-активних речовин;
- 3) інші суміші на основі поверхнево-активної речовини;
- 4) Розчини або дисперсії мила в органічному розчиннику, такому як циклогексанол.

Мийні засоби містять в своєму складі головні компоненти та один або кілька допоміжних компонентів. Головні компоненти цих засобів є синтетичними поверхнево-активними речовинами чи милами, або їх сумішами. Допоміжні компоненти такі:

- 1) основні компоненти (наприклад, поліфосфати, карбонати, силікати чи борати натрію, солі нітрилтриоцтової кислоти (NTA);
- 2) підсилювачі (наприклад, алканоламіди, амідни жирних кислот, оксиди жирних амінів);
- 3) наповнювачі (наприклад, сульфат чи хлорид натрію);
- 4) другорядні речовини (наприклад, хімічні чи оптичні відбілювачі, добавки проти повторного випадання осаду, інгібітори корозії, антистатики, барвники, запашні речовини, бактерициди, ферменти).

Природа поверхнево-активних речовин визначається якісним хімічним аналізом [36]. Метод полягає у визначенні природи поверхнево-активних речовин, які входять до складу досліджуваних проб (зразків) товарів, за допомогою характерних хімічних реакції, при яких спостерігається поява або зникнення забарвлення, виділення або розчинення осаду, та ін.

Аніонні поверхнево-активні речовини - це речовини, які дисоціюють у водному розчині з утворенням негативно заряджених органічних іонів, відповідальних за поверхневу активність. Приклади: сульфати та сульфонати жирів, рослинних олій (тригліцеридів) або смоляних кислот; сульфати та сульфонати, одержані з жирних спиртів; нафтові сульфонати, наприклад,

лужних металів (включаючи ті, які містять мінеральні масла), амонію або етаноламінів; алкілполіефірсульфати; алкілсульфонати чи алкілфенілефірсульфонати; алкілсульфати, алкіларилсульфонати (наприклад, технічні додецилбензолсульфонати).

Ці поверхнево-активні речовини можуть містити домішки, що потрапляють до їх складу в процесі виробництва, невеликі кількості жирних спиртів, алкілати або інші гідрофобні сировинні матеріали, що не пройшли сульфатування чи сульфування. Вони також можуть містити сульфат натрію або інші залишкові неорганічні солі в кількості, що, як правило, не перевищує 15% у перерахунку на безводні солі.

Катіонні поверхнево-активні речовини – це речовини, які дисоціюють у водному розчині з утворенням позитивно заряджених органічних іонів, відповідальних за поверхневу активність. Приклади: солі жирних амінів і четвертинних амонієвих основ.

Неіоногенні поверхнево-активні речовини – це речовини, що не утворюють іонів у водному розчині. Їх розчинність у воді обумовлена присутністю молекул з функціональними групами, які мають сильну спорідненість з водою. Приклади: продукти конденсації жирних спиртів, жирних кислот або алкілфенолів з оксидом етилену; етоксилати амідів жирних кислот.

Амфолітичні поверхнево-активні речовини – це речовини, які мають одночасно аніонну і катіонну активність, причому, залежно від середовища, вони можуть дисоціювати у водному розчині і надавати сполучі властивості аніонної чи катіонної поверхнево-активної речовини відповідно.

Ця іонна поведінка аналогічна поведінці амфотерних сполук. Прикладами зазначених сполук є алкілбетаїнові чи сульфобетаїнові білки, продукти їхнього розкладання і заміщені похідні амінокарбонової, аміноссульфонової, аміносіркової і амінофосфорної кислот.

Визначення класу ПАР із застосуванням метиленового блакитного.

Метод заснований на перерозподілі барвника метиленового блакитного в водному та хлороформному шарах при додаванні випробуваної речовини. Метиленовий блакитний розчинний у воді та не розчинний в хлороформі. Аніоноактивні сполуки утворюють з метиленовим блакитним розчинні в хлороформі забарвлені комплекси, які легко руйнуються при додаванні катіоноактивних речовин, але не взаємодіють з неіоногенними речовинами.

Випробувана речовина вважається аніоноактивною, якщо синє забарвлення хлороформного шару стає інтенсивнішим, а водний шар залишається майже безбарвним; у випадку катіоноактивної випробуваної речовини спостерігається зворотнє явище. У разі незмінності забарвлення двох шарів досліджувана речовина являє собою неіоногенну ПАР.

Даний метод дозволяє виявляти поверхнево-активні речовини, концентрація яких у водних розчинах становить не менше 0,1 мас.%. Наявність у випробуваному розчині кальцинованої соди, триполіфосфату натрію і карбоксиметилцелюлози не заважає проведенню аналізу.

Визначення класу ПАР із застосуванням змішаного індикатору (метиленового блакитного та пірокатехінового фіолетового).

Метод заснований на взаємодії випробуваної поверхнево-активної речовини з індикатором з утворенням забарвленого продукту, який спостерігається на межі розподілу водної та органічної фаз. В якості гідрофобної фази, яка не розчиняє забарвлений продукт, використовують петролейний ефір.

Після поділу рідких фаз, в залежності від природи ПАР, які присутні у досліджуваному розчині, спостерігається наступне:

- водна фаза - зелена, фаза петролейного ефіру - безбарвна, поверхня розділу фаз - чітка, що свідчить про відсутність ПАР;
- водна фаза - жовта, фаза петролейного ефіру - безбарвна, поверхня розділу фаз - блакитна, що є ознакою наявності аніоноактивної речовини;
- водна фаза - блакитна, фаза петролейного ефіру - безбарвна, поверхня розділу фаз - жовта, що є ознакою наявності катіоноактивної речовини;

- на межі розділу фаз утворюється молокоподібне кільце, що є ознакою наявності неіоногенної речовини.

Даний метод дозволяє виявляти поверхнево-активні речовини, концентрація яких у водних розчинах становить не менше 0,1 мас.%. Речовин, які б заважали проведенню даного аналізу, в ході експериментальних досліджень не виявлено.

Визначення аніоноактивної ПАР за допомогою катіоноактивної ПАР.

До 10 мл 1%-го водного розчину катіоноактивної речовини додають 10 мл 1%-го водного розчину випробуваної речовини. Помутніння або випадіння осаду вказує на наявність аніоноактивної речовини в розчині.

Даний метод дозволяє впевнено виявляти поверхнево-активні речовини, концентрація яких у водних розчинах становить не менше 0,1 мас.%. Речовин, які б заважали проведенню даного аналізу, в ході експериментальних досліджень не виявлено.

Визначення катіоноактивної ПАР за допомогою бромфенолового синього.

Метод заснований на взаємодії катіоноактивної речовини з індикатором бромфеноловим синім з утворенням забарвленого продукту. Катіоноактивні речовини при зазначених умовах демонструють світло-блакитне забарвлення. За наявності четвертинних амонієвих сполук в присутності змішаного індикатора (бромфенолового синього та метилового оранжевого) спостерігається різкий перехід червоно-коричневого забарвлення в яскраво-зелене.

Примітка. Даний метод дозволяє виявляти катіонні поверхнево-активних речовини, концентрація яких у водних розчинах становить не менше 0,1 мас.%. Речовин, які б заважали проведенню даного аналізу, в ході експериментальних досліджень не виявлено.

Визначення неіоногенних ПАР нагріванням досліджуваних розчинів.

Метод заснований на тому, що при нагріванні розчинів неіоногенних речовин відбувається їх дегідратація та виділення з розчину (розчин мутніє).

Близько 4 мл водного розчину досліджуваної речовини нагрівають та спостерігають помутніння розчину, що зникає знову при охолодженні. Якщо помутніння відсутнє, до водного розчину досліджуваної речовини додають 2 мл розчину хлориду натрію (10 г на 100 мл води) та проводять повторне його нагрівання.

Даний метод дозволяє виявляти неіоногенні поверхнево-активні речовини, концентрація яких у водних розчинах становить не менше 0,1 мас.%. Речовин, які б заважали проведенню даного аналізу, в ході експериментальних досліджень не виявлено.

Визначення поліетиленгліколевих ефірів за допомогою кольорових реакцій в миючих засобах.

Метод заснований на кольоровій реакції неіоногенних ПАР з ваніліном в присутності сірчаної кислоти. На межі поділу важкого нижнього шару кислоти та верхнього шару розчину ПАР утворюється кольорове кільце яскраво-вишневого кольору, яке через деякий час набуває блакитного відтінку, що характерно для поліетиленгліколевих ефірів.

За допомогою цієї кольорової реакції можна виявити до 0,25 мг чистих аддуктів; при дуже низьких концентраціях досліджуваних речовин (менше 0,25 мг) колір кільця може бути іншим.

Даний метод дозволяє виявляти неіоногенні поверхнево-активних речовини, концентрація яких у водних розчинах становить не менше 0,1 мас.%. Проведенню цієї реакції заважають мила; їх попередньо осаджують 2%-м розчином CaCl_2 .

Щодо складу автошампунів, варто зазначити, що сучасні автошампуні це складні за хімічним складом засоби, куди входять: 1) основа – вода з кислотно-лужним показником $\text{pH} = 7$, як найбезпечнішим для хромованих, гумових і лакофарбових поверхонь. За встановленим стандартам відповідний інтервал – від 6 до 9 одиниць; 2) інші складові автошампунів - ПАР (поверхнево-активні речовини) і комплексоутворювачі.

Безпосередньо видалення бруду - завдання ПАР. Їх в миючому засобі може бути від 5 до 30%. Безконтактна автохімія містить більш агресивні лужні активні речовини, для контактного ручного миття - з нейтральним або слаболужним середовищем. Найпоширеніші неіоногенні і аніонні ПАР за хімічним складом являють оксиди жирних спиртів.

Комплексоутворювачі або комплексоутворювачі підсилюють дію поверхнево-активних речовин, знижують жорсткість води і знімають поверхневий натяг. Це дає можливість автошампуню проникнути в усі важкодоступні місця кузова.

Шампуні для безконтактної мийки обов'язково містять спеціальні речовини-піноутворювачі. Більшість професійних мийних засобів містить різні присадки і добавки, що забезпечують додатковий захист деталей і поверхонь. Це поліфосфати, силіконові смоли, поліакриламід, антикорозійні добавки, які блокують корозію, дію УФ-випромінювання, прискорюють сушку.

Захисну поліруючу плівку на лакофарбовому покритті автомобіля утворюють дрібнодисперсні частинки воску і поліролей входять до складу автошампуню. Вони заповнюють мікротріщини, відновлюють блиск і колір, знижують дію агресивного зовнішнього середовища.

Ароматизатори застосовують в автомобільних мийних засобах для нейтралізації неприємних хімічних запахів, а барвники - для більшої привабливості.

Таким чином автошампуні це засоби, куди чиста ПАР входити не може, а також виключно сумішшю ПРА в ньому не обійтися, тому експертизу автошампунів в митних цілях з метою визначення їх коду згідно з УКТЗЕД вважаємо за доцільне проводити за критеріями, наведеними у табл. 2.2., а саме: зовнішній вигляд, фірма виробник, марка, найменування продукту, тип фасування (розфасований чи ні для роздрібної торгівлі), об'єм упаковки, склад (наявність ПАР, як якісна характеристика), додатковий компонент у складі

товару/ наявність додаткових компонентів у суміші ПАР, призначення (для автомобілів) та ін. [35].

Таблиця 2.2

Критерії, засоби та методи експертизи автошампунів

Критерій	Засіб	Метод
Зовнішній вигляд	Товар (упаковка)	Органолептичний
Фірма виробник, марка, найменування продукту	Ярлики, маркування товару чи упаковки, товарно-супровідні документи, етикетки, товарний знак	Аналітичний
Тип фасування	Товар (розфасований чи ні для роздрібної торгівлі)	Органолептичний
Об'єм упаковки	Маркування упаковки, переливання у еталонну тару	Органолептичний, інструментальний
Склад (наявність ПАР, як якісна характеристика)	Товар (засіб розчиняють у воді, при струшуванні розчину утворення стійкої рясної піни свідчить про наявність ПАР)	Органолептичний
Додатковий компонент у складі товару/ Наявність додаткових компонентів у суміші ПАР	Товар (наявність барвників, запашних речовин і т.п.), Інфрачервона спектроскопія на приладі AVATAR 370FT IR	Вимірювальний, Інструментальний
Призначення (для автомобілів)	Маркування товару чи упаковки, товарно-супровідні документи	Аналітичний
Ціна на товар	Товарно-супровідні документи, комерційні документи, прайс-листи, бази даних	Реєстраційний, аналітичний

До основного методу, що використовується в експертній практиці при дослідженні природи (хімічного складу) автокосметики, зокрема автошампунів,

можна віднести ІЧ-спектроскопію, що дозволяє диференціювати мийний засіб від органічних ПАР та їх сумішей та виявити наявність додаткових компонентів у суміші ПАР.

Однак встановлення точного складу для автошампунів не є визначальною характеристикою для їх однозначної класифікації за УКТЗЕД, важливим є лише встановлення наявності ПАР в засобі (якісна, а не кількісна характеристика) та наявності додаткових компонентів (що можна стверджувати вже за наявністю забарвлення/кольору у рідкого автошампуню та ароматизаторів по запаху – також якісна характеристика, а не кількісна).

Згідно з даними, наведеними у табл. 2.2, проведення експертизи автошампунів в митних цілях проводиться за допомогою органолептичного, аналітичного, вимірювального, реєстраційного та інструментального методів.

Виходячи з вищевикладеного, можна зробити висновок, що критерії, методи та засоби, що застосовуються в процесі митного оформлення автошампунів при їх ввезенні в Україну відповідають завданням, покладеним на митні органи та задовольняють задачу ідентифікації автошампунів задля визначення їх коду згідно з УКТЗЕД.

2.4. Експертиза автокосметики та оформлення її результатів для митних цілей

Метою експертизи автокосметики в митних цілях є визначення характеристик, притаманних товару відповідного коду згідно з УКТЗЕД, що важливо для правильного нарахування мита, особливо, якщо врахувати, що ставка мита при ввезенні мийних засобів в Україну і декларуванні їх як автошампунів або чистячих засобів становить наразі 6,5%, а от як органічних ПАР – 2%. Тобто, може виникати ризик декларування автошампунів як ПАР, тому потрібно проводити ідентифікацію, аби здійснити диференціацію цих засобів.

Розглянемо процедуру експертизи в митних цілях автокосметики на прикладі автошампунів ZIP WAX, TURTLE WAX Hot Wax, Turtle Wax CAR WASH Platinum, що ввозилися на адресу на адресу ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) від компанії Turtle Wax Europe Limited (Англія), згідно з Контрактом купівлі-продажу № 001/2015 від 01.07.2015р. (дод. Г) за митною декларацією UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 (дод. А).

З метою здійснення митного контролю та митного оформлення автокосметики, що переміщується через митний кордон України, митним органом за мотивованим письмовим розпорядженням керівника митного органу, були взяті проби та зразки автошампунів для проведення експертизи (додаток Ж).

Для встановлення характеристик, визначальних для класифікації автошампунів за УКТЗЕД та визначення хімічного складу до Департаменту податкових та митних експертиз ДФС направлені зразки автошампунів в пластикових пляшках, ємністю 500 мл, упаковані в один поліетиленовий пакет, на які накладено митне забезпечення/пломба № 1023 та додана маркувальна етикетка (додаток З).

При надходженні зразків автошампунів на експертизу порушень упаковки та митного забезпечення не виявлено. Від кожного зразку шампуню довільним чином було обрано для проведення дослідження по одній пластиковій пляшці, а іншу було залишено як контрольну пробу (контрольний зразок).

Засоби вимірювальної техніки та випробувального обладнання, які застосовувались під час лабораторних досліджень вищевказаних зразків автошампунів, щодо їх атестації відповідали вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 05.06.2014 № 1314-VII [37].

За результатами проведених досліджень наданих проб встановлено наступне (Табл. 2.3).

При струшуванні водних розчинів зразків №№1-3 спостерігається утворення стійкої рясної піни, що свідчить про наявність в складі проб поверхнево-активних речовин [38,39].

Таблиця 2.3

Результати дослідження зразків автокосметики

Назва досліджуваного показника	Зразок № 1	Зразок № 2	Зразок № 3
Марка, найменування продукту	автошампунь ZIP WAX	автошампунь TURTLE WAX Hot Wax	автошампунь Turtle Wax CAR WASH Platinum
Фірма виробник, країна виробництва	SOFEL BVBA, Бельгія	SOFEL BVBA, Бельгія	SOFEL BVBA, Бельгія
Артикул	FG6515	FG8050	FG5484/T5484
Зовнішній вигляд	Напівв'язкий рідкий мийний засіб	Напівв'язкий рідкий мийний засіб	Напівв'язкий рідкий мийний засіб
Тип фасування	Розфасований для роздрібної торгівлі, в пластиковій пляшці з кришкою	Розфасований для роздрібної торгівлі, в пластиковій пляшці з розпилювачем	Розфасований для роздрібної торгівлі, в пластиковій пляшці з кришкою
Об'єм упаковки	500 мл	500 мл	500 мл
Склад (наявність ПАР, як якісна характеристика)	при струшуванні водного розчину проби спостерігається утворення стійкої рясної піни, що свідчить про наявність в складі ПАР	при струшуванні водного розчину проби спостерігається утворення стійкої рясної піни, що свідчить про наявність в складі ПАР	при струшуванні водного розчину проби спостерігається утворення стійкої рясної піни, що свідчить про наявність в складі ПАР
Додаткові компоненти у складі	вода, лужні солі жирних кислот, гліцерин, інші добавки	вода, лужні солі жирних кислот, гліцерин, інші добавки	вода, лужні солі жирних кислот, гліцерин, інші добавки
pH	9	9	10
Код УКТЗЕД	3402 20 90 00	3402 20 90 00	3402 20 90 00

При відкриванні зразків №№1-3 відзначалася присутність запаху у зразків досліджуваних проб. Таким чином, кожен з дослідних зразків не є чистою ПАР, а містить запашні речовини у своєму складі.

При розсіюваному денному світлі відмічали наступні кольори зразків:

зразок № 1 – автошампунь ZIP WAX – молочний;

зразок № 2 – автошампунь TURTLE WAX Hot Wax – світложовтий;

зразок № 3 – автошампунь Turtle Wax CAR WASH Platinum – сріблястий.

Таким чином, наявність кольору в усіх зразків шампунів є свідченням того, що засоби не є чистими поверхнево-активними речовинами, а містять барвники у своєму складі.

рН проб дослідних зразків №№1-3 становить:

зразок № 1 – автошампунь ZIP WAX – ~ 9 одиниць;

зразок № 2 – автошампунь TURTLE WAX Hot Wax – ~ 9 одиниць;

зразок № 3 – автошампунь Turtle Wax CAR WASH Platinum – ~ 10 одиниць.

ІЧ-спектри зразків №№1-3 містять смуги поглинання характерні для води, лужних солей жирних кислот, гліцерину, інших добавок та/або домішок. Таким чином, дослідні зразки не можуть бути віднесені до органічних поверхнево-активних речовин, а виключно до мийних засобів, та за своїми характерними ознаками і показниками відповідають коду УКТЗЕД 3402 20 90 00 «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401); засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі: мийні засоби та засоби для чищення».

За результатами проведеної експертизи нами оформлено висновок експертизи автошампунів (додаток К), в якому зазначається, що замовником проведеної експертизи виступила Київська митниця ДФС, митний пост «Вишневе», було направлено відповідний запит щодо проведення досліджень зразків автошампунів від 18.07.2017 № 2315/105 (Додаток И).

Об'єктами експертизи були заявлені автошампуні торговельної марки TURTLE WAX, виробництва SOFEL BVBA, Бельгія:

1) Серія “Zip Wax”, 500 ml в пластиковій пляшці з кришкою, ємністю 500 мл, арт FG6515 ;

2) TURTLE WAX Гарячий Bick Hot Wax в пластиковій пляшці з розпилювачем, ємністю 500 мл. Тип ПАВ: аніонактивні. Вміст допоміжних компонентів: ізопропанол, вода, консервант Benzisothiazoline. Вміст абразивних порошоків – 0 %, арт FG8050 ;

3) Turtle Wax CAR WASH Platinum в пластиковій пляшці з кришкою, ємністю 500 мл, арт. FG5484/T5484.

Товаросупровідні документи, надані разом з запитом наступні:

1. МД ІМ 40 ДЕ від 18.07.2017 № UA125110/2017/412034 (Додаток А);
2. Пакувальний лист 1643 (Додаток Б);
3. Інвойс від 11.07.2017 № 6952 (Додаток В);
4. Контракт від 01.06.2015 № 001/2015 (Додаток Г);
5. Додаток №2 від 15.01.2016 до Контракту від 01.06.2015 № 001/2015 (Додаток Д).

Завданням для експертизи є встановлення характеристик, визначальних для класифікації товару за УКТЗЕД, визначення хімічного складу.

За результатами проведених досліджень наданих проб встановлено наступне.

При струшуванні проб зразків №№1-3 спостерігається утворення стійкої рясної піни, що свідчить про наявність в складі проб поверхнево-активних речовин [8-10].

рН зразків №1-3 становить:

зразок № 1 – автошампунь ZIP WAX – ~ 9 одиниць;

зразок № 2 – автошампунь TURTLE WAX Hot Wax – ~ 9 одиниць;

зразок № 3 – автошампунь Turtle Wax CAR WASH Platinum – ~ 10 одиниць.

ІЧ-спектри зразків №№1-3 містять смуги поглинання характерні для води, лужних солей жирних кислот, гліцерину, інших добавок та/або домішок.

Якісна реакція зразків №№1-3 з барвником метиленовим блакитним у хлороформі позитивна на аніоноактивні поверхнево-активні речовини.

Згідно отриманих результатів, сформульовано наступний висновок: за результатами проведених досліджень в складі проб зразків №№1-3 виявлено: гліцерин, речовину(и) з поверхнево-активними властивостями аніонної природи (лужні солі жирних кислот – “мило” [9]), воду, інші добавки/домішки. Область використання та спосіб застосування продуктів визначається згідно інформації, що надається фірмою виробником, в даному випадку на маркуванні зразків №№1-3 зазначено, що мийні засоби призначені для автомобілів.

Враховуючи результати проведених досліджень та сформульований висновок, зразки автошампунів надані на експертизу можна класифікувати за кодом УКТЗЕД 3402 20 90 00, як і було заявлено декларантом в МД № UA125110/2017/412034 (Додаток А), тобто досліджувані зразки автошампунів за результатами митної експертизи отримали підтвердження вірності визначення коду УКТЗЕД декларантом.

РОЗДІЛ 3

МИТНИЙ КОНТРОЛЬ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ АВТОКОСМЕТИКИ

3.1. Визначення коду автокосметики згідно з УКТ ЗЕД та країни походження

В Україні використовується Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД), основу якої становить Гармонізована система опису та кодування товарів [3]. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності - це систематизований перелік товарів, який включає код товару, його найменування, одиницю виміру та обліку [4]. Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності має п'ять рівнів класифікації, що побудовані за ступенем зростання деталізації і відповідної кількості цифрових знаків кодування.

Проаналізуємо за даними рівнями визначення коду УКТЗЕД автокосметики, зокрема автошампунів ZIP WAX (в пластиковій пляшці з кришкою, ємністю 500 мл), TURTLE WAX Hot Wax (в пластиковій пляшці з розпилювачем ємністю 500 мл), Turtle Wax CAR WASH Platinum (в пластиковій пляшці з кришкою, ємністю 500 мл), виробництва SOFEL BVBA, Бельгія, що ввозилися на адресу на адресу ТОВ «Хаммер Маркет», Україна від компанії Turtle Wax Europe Limited, Англія за митною декларацією UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 (дод. А).

За першим рівнем – розділом, автокосметика, і автошампуні зокрема, відносяться до розділу VI «Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості» (Табл.3.1).

За другим рівнем – групою, автошампуні входять до групи 34 «Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології». Як можемо спостерігати сюди автошампуні відносяться за матеріалом, з якого вони виготовлені.

Таблиця 3.1

Класифікація автошампунів згідно з УКТЗЕД [12]

Код УКТЗЕД	Назва коду
34	Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології
3402	Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401)
3402 20	- засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі:
3402 20 90 00	- - мийні засоби та засоби для чищення
3402 90	- інші
3402 90 90 00	- - мийні засоби та засоби для чищення

За третім рівнем – товарною позицією, деталізація автокосметики вже відбувається за більш специфічною ознакою – видом компонентів, що входять до складу автошампунів. Автошампуні як мийні засоби входять до товарної позиції УКТЗЕД 3402 «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401)».

За четвертим рівнем – товарною підпозицією здійснюється подальша деталізація засобів. Існує ймовірність віднесення в товарній позиції 3402 засобів або до органічних поверхнево-активних речовин, розфасованих або нерозфасованих для роздрібної торгівлі (тов. підпозиція 3402 10), або до засобів розфасованих для роздрібної торгівлі (тов. підпозиція 3402 20) або до інших

засобів (3402 90). Однак, за роз'яснення, наведеними до тов. позиції 3402, автошампуні за своїм складом не можуть бути чистими органічними поверхнево-активними речовинами, тому їх не можна віднести до 3402 10.

Таким чином на четвертому рівні деталізації за УКТЗЕД автошампуні за такою ознакою як наявність фасування для роздрібної торгівлі або його відсутність, включатимуться, відповідно, або до товарної позиції 3402 20 «засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі» або до 3402 90 «інші».

Оскільки в нашому випадку через митний кордон переміщуються автошампуні ZIP WAX, TURTLE WAX Hot Wax та Turtle Wax CAR WASH Platinum в пластиковій пляшці ємністю 500 мл, то таке фасування призначене для роздрібної торгівлі, тому ці автошампуні виробництва SOFEL BVBA, Бельгія, будуть на даному рівні матимуть товарну підпозицію 3402 20 «засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі».

І на п'ятому рівні класифікації, останньому для автошампунів, оскільки на шостому вже йтимуть тільки два нулі у коді, за додатковим критерієм, а саме приналежністю до мийних засобів, роз'яснення чому подано у примітці до тов. позиції 3402 [5], автошампуні ZIP WAX, TURTLE WAX Hot Wax та Turtle Wax CAR WASH Platinum в пластиковій пляшці ємністю 500 мл, виробництва SOFEL BVBA, Бельгія будуть мати код 3402 20 90 «засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі; мийні засоби та засоби для чищення».

Таким чином, десятизначний код УКТЗЕД, за яким класифікуються автошампуні ZIP WAX, TURTLE WAX Hot Wax та Turtle Wax CAR WASH Platinum в пластиковій пляшці ємністю 500 мл, виробництва SOFEL BVBA (Бельгія) матиме такий вигляд: 3402 20 90 00 «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401; засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі; мийні засоби та засоби для чищення»

За цією ж митною декларацією UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 (дод. А) в Україну ввозяться інші засоби автокосметики, зокрема полірувальні

засоби, проаналізуємо їх визначення коду за УКТЗЕД. За товаросупровідними документами, дані полірувальні засоби призначені для догляду за кузовами транспортних засобів, не в аерозольній упаковці: WAX IT WET, 500 мл, вологий поліроль для кузова, виробництва SOFEL BVBA, торговельна марка Turtle Wax, країна виробництва – Бельгія.

За першим рівнем – розділом, поліролі відносяться до розділу VI «Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості».

За другим рівнем – групою, поліролі входять до групи 34 «Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології». Як можемо спостерігати сюди поліролі відносяться за призначенням (як суміші для полірування).

За третім рівнем – товарною позицією, деталізація поліролів вже відбувається за більш специфічною ознакою – видом засобу. Поліролі як полірувальні засоби входять до товарної позиції УКТЗЕД 3405 «Вакси та креми для чищення взуття, мастики, полірувальні засоби для догляду за меблями, підлогою, кузовами транспортних засобів, склом або металом, пасти для чищення, порошки та аналогічні засоби (у тому числі папір, вата, повсть, фетр, неткані матеріали, пластмаси або гума пориста, просочені або вкриті цими речовинами), за винятком восків товарної позиції 3404».

За четвертим рівнем – товарною підпозицією здійснюється подальша деталізація цих засобів за видом засобу та призначенням. Оскільки в нашому випадку прямує автокосметика і в товаросупровідних документах зазначено, що ці засоби призначені для догляду за кузовами транспортних засобів, то автополіролі класифікуватимуться в товарній підпозиції 340530 «полірувальні засоби та аналогічні засоби для догляду за кузовами транспортних засобів, крім полірувальних засобів для металів».

Наступний рівень деталізації, який використовується для поліролів є шостий, тому, зважаючи на те, що поліролі WAX IT WET, виробництва SOFEL

BVBA, торговельна марка Turtle Wax, які прямують через митний кордон України у нашому випадку не використовуються для промислового складання моторних транспортних засобів, вони будуть відноситися до інших та їх код матиме наступний вигляд: 3405 30 00 90 «Вакси та креми для чищення взуття, мастики, полірувальні засоби для догляду за меблями, підлогою, кузовами транспортних засобів, склом або металом, пасти для чищення, порошки та аналогічні засоби (у тому числі папір, вата, повсть, фетр, неткані матеріали, пластмаси або гума пориста, просочені або вкриті цими речовинами), за винятком восків товарної позиції 3404; полірувальні засоби та аналогічні засоби для догляду за кузовами транспортних засобів, крім полірувальних засобів для металів; інші».

Країна походження автокосметики визначається з метою оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України, застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, заборон та/або обмежень щодо переміщення через митний кордон України, а також забезпечення обліку цих товарів у статистиці зовнішньої торгівлі (п.1. ст.36 МКУ) [22].

Країною походження автокосметики вважається країна, в якій вона була повністю вироблена або піддана достатній переробці (п.2. ст.36 МКУ) відповідно до таких критеріїв [6]:

- 1) виконання виробничих або технологічних операцій, за результатами яких змінюється класифікаційний код товару згідно з УКТ ЗЕД на рівні будь-якого з перших чотирьох знаків;
- 2) зміна вартості товару в результаті його переробки, коли відсоткова частка вартості використаних матеріалів або доданої вартості досягає фіксованої частки у вартості кінцевого товару (правило адвалорної частки);
- 3) виконання виробничих та/або технологічних операцій, які в результаті переробки товару не ведуть до зміни його класифікаційного коду згідно з УКТ ЗЕД або вартості згідно з правилом адвалорної частки, але з дотриманням

певних умов вважаються достатніми для визнання товару походженням із тієї країни, де такі операції мали місце (п.2. ст.40 МКУ).

Причому, під країною походження товару можуть розумітися як одна країна так і група країн, митні союзи країн, регіон чи частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару (п.3. ст.36 МКУ).

Для підтвердження країни походження можуть надаватися такі документи [40]: сертифікат про походження, засвідчена декларація про походження товару, декларація про походження товару, сертифікат про регіональне найменування товару (ст.43 МКУ).

Сертифікат про походження товару - це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом даної країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

Засвідчена декларація про походження товару - це декларація про походження товару, засвідчена державною організацією або компетентним органом, наділеним відповідними повноваженнями.

Декларація про походження товару - це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

Сертифікат про регіональне найменування товару - це документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

В нашому випадку щодо автокосметики, що перемішувалася за митною декларацією UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 (дод. А) потреби подавати окремо сертифікат про походження товару не було, оскільки підтвердженням

країни походження слугувала декларація про походження товару, зокрема вона була зроблена постачальником в інвойсі (Sales Invoice 6952 – дод. В), де, в таблиці, навпроти кожного товару за артикулом зазначався літерним позначенням код країни походження, а також на останній сторінці інвойсу (сторінка 3) було зазначено: «COUNTRY OF ORIGIN: BELGIUM/USA/SPAIN/France/GREAT BRITAIN/NETHERLANDS».

Тобто, можна відмітити, що не усі косметичні засоби для автомобілів, які оформлювалися за митною декларацією UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 були походженням з однієї країни, оскільки як бачимо, серед країн походження зазначалися Бельгія, США, Іспанія, Франція, Великобританія, Нідерланди.

Для прикладу, за даною декларацією переміщувалися очисники та кондиціонери для догляду за шкіряним салоном автомобіля торговельної марки Turtle Wax, виробництва E Diaz productos quimicos походженням з Іспанії (товар №5 МД-2 UA125110/2017/412034), полірувальний засіб для догляду за кузовами транспортних засобів – антицарапін торговельної марки Turtle Wax, виробництва Buhler fontaine conditionnement походженням з Франції (товар №6 МД-2 UA125110/2017/412034).

Автошампуні ZIP WAX, TURTLE WAX Hot Wax та Turtle Wax CAR WASH Platinum, що переміщувалися за митною декларацією UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 (дод. А) були походженням з Бельгії, що підтверджується літерним позначенням коду країни походження – «BE» в таблиці з перерахованими товарами інвойсу 6952 від 9 жовтня 2017 року (Sales Invoice 6952 – дод. В), а також подібним же зазначенням на останній сторінці цього інвойсу, що вже, звісно, стосується групи товарів. Крім того, в пакувальному листі 1643 (Delivery note/Packing list 1643– дод. Б) також щодо цих автошампунів зазначалася країна походження – Бельгія.

3.2. Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті автокосметики

Митною вартістю автокосметики, що ввозиться на митну територію України відповідно до митного режиму імпорту, є ціна, що була фактично сплачена або підлягає сплаті за товари, якщо вони продаються на експорт в Україну, скоригована в разі потреби [41].

Визначення митної вартості автокосметики, яка ввозиться в Україну відповідно до митного режиму імпорту, здійснюється за основним методом – за ціною договору (контракту) щодо товарів, які імпортуються (вартість операції) та другорядними методами: за ціною договору щодо ідентичних товарів; за ціною договору щодо подібних (аналогічних) товарів; на основі віднімання вартості; на основі додавання вартості (обчислена вартість); резервний [42].

В нашому випадку за митною декларацією UA125110/2017/412034 автомобільним транспортом ввозилася автокосметика з Бельгії, відповідно до Контракту купівлі-продажу від 01.06.2015 № 001/2015 (Додаток Г), укладеним між компанією Turtle Wax Europe Limited (Англія) та ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) на умовах поставки EXW-Willerbroek (Бельгія).

Під товаром № 1 в графі 31 митної декларації зазначалися мийні засоби та засоби для чищення, розфасовані для роздрібної торгівлі, для догляду за кузовами транспортних засобів (код УКТЗЕД 3402209000), не в аерозольній упаковці, виробник SOFEL BVBA, Бельгія; торговельна марка Turtle Wax, країна виробництва – Бельгія. Товар прямував в картонних коробках на дерев'яних палетах, місць – 25. Вага брутто становила – 5889 кг, вага нетто – 5236,79 кг. Курс валют – 33,91359400 за 1 англійський фунт стерлінгів.

Серед асортименту товарів, зазначених під №1 вказані такі засоби: арт FG6516 автошампунь серії “Zip Wax” в пластиковій пляшці з кришкою, ємністю 500 мл – 840 шт.; арт FG6515 автошампунь серії “Zip Wax” в пластиковій пляшці з кришкою, ємністю 1000 мл – 1200 шт.; арт. FG7700 очисник гудрону і слідів комах, в пластиковій пляшці з розпилювачем по 500 мл – 720 шт.; арт. FG7459 очисник скла в пластиковій пляшці з розпилювачем по 500 мл – 300 шт.; арт. 53005 очисник скла та пластику в салоні автомобіля в

пластиковій пляшці з кришкою по 500 мл – 720 шт.; автошампунь TURTLE WAX Гарячий Віск Hot Wax в пластиковій пляшці з розпилювачем по 500 мл – 5880 шт. Тип ПАВ: аніонактивні. Вміст допоміжних компонентів: ізопропанол, вода, консервант Benzisothiazoline. Вміст абразивних порошків – 0 %.

До документів наданих для митного оформлення, які підтверджують вартість товару входили: пакувальний лист 1643 (Додаток Б); інвойс від 11.07.2017 № 6952 (Додаток В); контракт від 01.06.2015 № 001/2015 (ДодатокГ).

Відповідно до п. 1.4. контракту від 01.06.2015 № 001/2015, конкретний перелік кожної партії, а також кількість і ціна постачаємої продукції вказується в інвойсі, який є невід’ємною частиною контракту. В нашому випадку ціна вищезазначеного товару за даними інвойсу від 11.07.2017 № 6952, становила 10279,9131 англійських фунтів стерлінгів, або 348628,8 грн (10279,9131 англійських фунтів стерлінгів*33,91359400 грн=348628,8 грн).

Відповідно до п. 1.3. контракту від 01.06.2015 № 001/2015, поставка здійснюється автомобільним транспортом на умовах EXW-Willerbroek (Бельгія), відповідно до правил ІНКОТЕРМС в редакції 2010 року і навантаження здійснюється за рахунок продавця. Таким чином, усі витрати по обслуговуванню товару і ризику, пов’язані з переміщенням товару до перетину митного кордону України переходять від продавця до покупця після передачі в місті Willerbroek в Бельгії. Транспортні витрати і витрати на страхування від міста Willerbroek до перетину митного кордону України становили 448,9863 англійських фунтів стерлінгів, або 15226,74 грн (448,9863 англійських фунтів стерлінгів*33,91359400 грн=15226,74 грн).

Таким чином, в нашому випадку митна вартість (МВ) визначається за першим/основним методом – за ціною контракту за такою формулою 3.1:

$$\begin{aligned} \text{МВ} &= \text{ФВ} + \text{В} = 10279,9131\text{GBP} * 33,91359400\text{UAH} + 448,9863\text{GBP} * 33,91359400 \\ \text{UAH} &= 348628,8\text{UAH} + 15226,74\text{UAH} = 363855.54\text{UAH} \end{aligned} \quad , \quad (3.1)$$

де ФВ – ціна автокосметики за контрактом,

В – витрати на страхування і транспортування до перетину митного кордону України.

Проаналізуємо нарахування митних платежів при імпорті автокосметики на прикладі вже описаної нами вище ситуації.

Ставка ввізного мита, як повна, так і пільгова, при ввезенні автокосметики за кодом УКТЗЕД 3402209000 відповідно до ЗУ «Про митний тариф України [12] становить 6,5%. Ставка ПДВ, відповідно до Податкового кодексу України – 20% [14].

Якби автокосметика, що ввозиться за вищезгаданою митною декларацією була походженням з держав ЄАВТ (Ісландія, Норвегія, Швейцарія, Ліхтенштейн) і при цьому були надані відповідні підтверджуючі документи, то ставка ввізного мита становила б 0% [45]. Ще у 2015 році ставка ввізного мита для автокосметики становила 6,5 %, однак, починаючи з 2016 року, вона вже становила 0 % [46, 47, 48].

Відповідно до Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою від 11.07.2016, автокосметика за кодом УКТЗЕД 3402209000 походженням з Канади також підпадає під преференцію, а ставка ввізного мита становить 0% [49-51].

Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [52], зокрема, відповідно до Протоколу I до Угоди (ст. 13, ст. 16, ст. 22), преференція може бути застосована за умови подання одного з таких документів:

- а) сертифікат з перевезення товару EUR.1;
- або б) декларація-інвойс (напис встановленого зразка, зроблений експортером на інвойсі або іншому товаросупровідному документі).

В нашому випадку при ввезенні автокосметики підтвердженням країни походження слугувала декларація про походження товару, коли вона була зроблена постачальником в інвойсі, де було зазначено країною походження Бельгію. Для товарів походженням з країн ЄС, а Бельгія, входить до складу ЄС, ставка ввізного мита становить 0% [53-54]. Тому, сума податку, зокрема ввізного мита нараховується умовно, у зв'язку із звільненням від

оподаткування, передбаченим міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України при розміщенні товарів у митний режим імпорту (випуск у вільний обіг).

Інших платежів при ввезенні даного товару на митну територію України – не передбачено.

Таким чином, нарахування щодо згаданої нами вище автокосметики в графі 47 митної декларації матимуть наступний вигляд (Табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Нарахування платежів при імпорті автокосметики за МД

UA125110/2017/412034

Вид платежу*	Вид надходження	Основа нарахування	Ставка	Сума	Підстава для нарахування
020	Мито на товари, що ввозяться на територію України суб'єктами господарювання	363855,54грн	6,5%	23650,61грн	МКУ, Закон України «Про Митний тариф України»
028	Податок на додану вартість з товарів, ввезених на митну територію України	363855,54грн	20%	72771,11грн	розділ V Податкового кодексу України

* код платежу згідно «Класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами [19].

Відповідно до таблиці 3.2 проаналізуємо нарахування ввізного мита за митною декларацією UA125110/2017/412034.

Колонка «Вид» графі 47 митної декларації UA125110/2017/412034 (Додаток А) визначає вид платежу згідно з класифікатором видів та ставок митних зборів [19]: «020» – мито на товари, що ввозяться суб'єктами господарювання. Основою нарахування мита є митна вартість автокосметики, що вказана у графі 45 митної декларації та становить 363855,54грн. В колонці

«Ставка» – зазначено розмір ставки ввізного мита, згідно Закону України «Про Митний тариф України» [12], підставою для нарахування якого є Митний кодекс України [6]. Так, як ми вже вказували раніше, на автокосметику ставка мита становить – 6,5%. Колонка «Сума» показує суму ввізного мита, що нарахована – 23650,61 грн. Спосіб здійснення сплати ввізного мита «06» означає, що сума податку, нарахована умовно, у зв'язку із звільненням від оподаткування, передбаченим Митним кодексом України, Податковим кодексом України, іншими законами України та міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України при розміщенні товарів у митні режими Імпорту (випуск у вільний обіг), експорту [19]. В нашому випадку причиною умовного нарахування є звільнення від оподаткування автокосметики з країн ЄС.

Проаналізуємо нарахування податку на додану вартість за митною декларацією UA125110/2017/412034.

Розрахунок ведеться за формулою 3.2:

$$C_{\text{ПДВ}} = (MB + M) * 20\%, \quad (3.2)$$

де $C_{\text{ПДВ}}$ – сума податку на додану вартість;

MB – митна вартість автокосметики;

M – сума ввізного мита;

20 % – чинна ставка ПДВ при ввезенні автокосметики в Україну.

У першій колонці «Вид» графі 47 митної декларації UA125110/2017/412034 зазначено шифр платежу [19]: «028» – податок на додану вартість з товарів, ввезених на територію України суб'єктами господарювання. У колонці «Основа нарахування» зазначено митну вартість автокосметики, наведену у графі 45 МД – 363855,54 грн. Ставка податку на додану вартість – 20%.

Отже, сума податку на додану вартість, що підлягає сплаті, становить:

$$C_{\text{ПДВ}} = (363855,54 \text{ грн} + 0,00 \text{ грн}) * 20\% = 72771,11 \text{ грн}.$$

Колонка «Спосіб платежу» показує спосіб платежу податку на додану вартість: «01» – безготівковий розрахунок через банківські установи [19].

Виходячи з вищенаведеної інформації, митна вартість автокосметики, що ввозиться на умовах поставки EXW-Willerbroek (Бельгія) автомобільним транспортом з Бельгії на адресу ТОВ «Хаммер Маркет» (м. Київ, Україна) за митною декларацією UA125110/2017/412034, відповідно до Контракту купівлі-продажу від 01.06.2015 № 001/2015, укладеного між компанією Turtle Wax Europe Limited (Англія) та ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) становить 363855,54грн. Мито в розмірі 23650,61 грн (ставка 6,5%) нараховується умовно, оскільки є звільнення від оподаткування автокосметики з країн ЄС, а сума нарахованого податку на додану вартість становить 72771,11 грн (ставка 20%).

3.3. Аналіз митного оформлення та митного контролю автокосметики згідно з митною декларацією

Митний контроль – сукупність заходів, що здійснюються з метою забезпечення норм митного законодавства [6].

За юридичним змістом митний контроль – це юридичний обов’язок, покладений державою на Державну фіскальну службу України, який конкретизується через реалізацію права на здійснення цієї службою визначених видів діяльності у встановлених державою межах митної процедури. Законодавство України різного часу розрізняло й розрізняє окремі різновиди митного контролю. Для визначення різновидів митного контролю, використовують наступні найпоширеніші ознаки, а саме:

- 1) напрями переміщення товарів та/або митні режими, в яких розміщуються товари;
- 2) види транспорту, якими переміщуються товари, та способи їх переміщення;
- 3) відмітні споживчі властивості товарів або певна галузева ознака їх призначення;
- 4) транспортні засоби, що розглядаються як товар;

5) територія, на якій здійснюється митний контроль [56].

Митне оформлення – здійснення митних формальностей, необхідних для випуску товарів у вільний обіг, з метою внутрішнього споживання, експорту чи переведення під інші митні режими [57].

Термін «митне оформлення» можна вважати тотожним терміну «очищення», який є наслідком прямого перекладу терміна «clearance» з Кіотської конвенції [56].

«Очищення» означає вчинення митних формальностей, необхідних для введення товарів у внутрішнє споживання, для їх експорту або для поміщення під іншу митну процедуру [58].

За формою митне оформлення є завершеним різновидом митних формальностей, наведених у Кіотській конвенції. Юридичний обов'язок з митного оформлення починається для фіскальної служби після виконання декларантом початкового різновиду митних формальностей, які закінчуються поданням декларації на товари. Завершується цей юридичний обов'язок випуском товарів або відмовою щодо випуску чи знищенням товарів [56].

До типових юридичних обов'язків, що охоплюються терміном «митне оформлення», належать: пред'явлення товарів і транспортних засобів фіскальній службі у визначені терміни; подання декларації на товари з необхідними супровідними документами (рахунок-фактура, ліцензія на імпорт, сертифікат про походження тощо); у певних випадках – надання гарантії і сплата належних мит і податків. До обов'язків фіскальної служби також зараховують такі: створення митних органів; установлення графіка роботи; перевірка декларацій на товари, огляд товарів, обчислення та збір мит і податків, а також випуск товарів [59, 56].

Митне оформлення полягає у виконанні митних формальностей «нижчого рівня», які, в свою чергу, містять конкретизовані вимоги до операцій, що підлягають виконанню окресленими колами суб'єктів. Ця особливість змісту митного оформлення знайшла відображення у назвах та структурах нормативно-правових актів, які у 2012 р. почали видаватися на виконання

прийнятого 13.03.12р. Митного кодексу України. Зокрема, зовнішньо це відображається у застосуванні стандартного словосполучення «виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення». В українському законодавстві визначено багато видів «митного оформлення» (як правило, описаних в окремих нормативно-правових актах), їх можна вирізняти за ознаками 1)-4) наведеними нами вище для митного контролю [56].

Митне оформлення автокосметики розпочинається з моменту подання органу доходів і зборів декларантом або уповноваженою ним особою митної декларації або документа, який відповідно до законодавства її замінює, та документів, необхідних для митного оформлення, а в разі електронного декларування - з моменту отримання органом доходів і зборів від декларанта або уповноваженої ним особи електронної митної декларації або електронного документа, який відповідно до законодавства замінює митну декларацію (п.1 ст.248 МКУ).

Митний контроль та митне оформлення автокосметики, що є об'єктом дослідження даної роботи, наразі проходить за принципом «єдиного вікна» – технології митного оформлення, коли декларант подає повний перелік документів інспектору відділу митного оформлення, і вони проходять перевірку без участі самого декларанта.

Щодо форм митного контролю, які застосовуються при переміщенні автокосметики, відповідно до ст.336 МКУ наразі чинні такі:

- 1) перевірка документів та відомостей, що надаються органам під час переміщення автокосметики через митний кордон України;
- 2) митний огляд (огляд та переогляд автокосметики);
- 3) облік автокосметики, що переміщується через митний кордон України;
- 4) усне опитування громадян та посадових осіб підприємств;
- 5) огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання, митних складів, вільних митних зон, магазинів безмитної торгівлі та інших місць, де знаходиться автокосметика, що підлягає митному контролю;

- 6) перевірка обліку автокосметики, що переміщується через митний кордон України та/або перебуває під митним контролем;
- 7) проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи, у тому числі своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів;
- 8) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав для встановлення автентичності документів, поданих митним органам.

Митний контроль та митне оформлення автокосметики торговельної марки Turtle Wax, виробництва SOFEL BVBA, Бельгія із застосуванням митної декларації проводиться відповідно до наказу Мінфіну від 30.05.2012 № 631 [60].

Митне оформлення автокосметики із застосуванням процедури електронного декларування розпочинається з моменту отримання митним органом ДФС електронної митної декларації від декларанта ТОВ «Хаммер Маркет».

При митному оформленні автокосметики торговельної марки Turtle Wax перевіряється наявність всіх документів, необхідних для митного оформлення. Перевіряється відповідність заповнення митної декларації вимогам, передбаченим в діючих нормативних актах, що регулюють порядок заповнення митної декларації. При перевірці правильності заповнення декларації використовують відомості, що містяться в супровідних, транспортних, комерційних та інших документах, а також результати митного огляду. По закінченні митного оформлення інспектор митниці реєструє декларацію і присвоює їй відповідний номер, який проставляється в митній декларації.

В процесі оформлення імпорту автокосметики Turtle Wax перевірка електронної митної декларації (ЕМД) та електронних документів (ЕД), які до неї додаються, проводиться з використанням автоматизованої системи митного оформлення (АСМО) в автоматичному режимі у порядку черговості їх надходження.

Під час виконання митних формальностей в процесі імпорту автокосметики за ЕМД № UA125110/2017/412034 декларанту ТОВ «Хаммер Маркет» за допомогою АСМО надсилається інформація про:

- отримання митним органом ЕМД у складі електронного повідомлення, засвідченого ЕЦП Декларанта;
- результат проведення форматологічного контролю правильності заповнення граф ЕМД;
- занесення ЕМД до ЄАІС митних органів України;
- реєстраційний номер, присвоєний ЕМД: № UA125110/2017/412034;
- прийняття ЕМД митним органом для оформлення;
- необхідність надання додаткових документів;
- необхідність пред'явлення товарів для митного огляду;
- завершення митного оформлення товарів за ЕМД № UA125110/2017/412034.

В процесі перевірки відомостей та документів, що додаються до митної декларації № UA125110/2017/412034 (Додаток А) при імпорті автокосметики Turtle Wax в Україну інспектор митного органу звіряє дані, зазначені у декларації з даними, зазначеними у товарно-супровідних документах.

Якщо через митний кордон України переміщується автокосметика, що може містити озоноруйнівні речовини, це стосується товару виключно в аерозольній упаковці, то митне оформлення автокосметики згідно коду УКТЗЕД 3402209000 передбачає подання митному органу ліцензії на імпорт. Ліцензії на імпорт товарів, що містять озоноруйнівні речовини, видаються на виконання положень Монреальського протоколу на підставі погодження на ввезення озоноруйнівних речовин, що надається у встановленому Мінприроди порядку. Дії щодо одержання погодження здійснюються Мінекономрозвитку без залучення суб'єкта господарювання в порядку міжвідомчого обміну інформацією. За відсутності озоноруйнівних речовин у товарах митне оформлення здійснюється без ліцензії [61]. У нашому випадку автокосметика не містила озоноруйнівних речовин, на підтвердження чого компанією Turtle Wax Europe Limited (Англія) було надано Сертифікат якості від 11/01/2017

(Додаток Е), де компанії задекларовано, що її продукція торговельної марки Turtle Wax не містить озоноруйнівних речовин.

При здійсненні оформлення митної декларації автокосметики Turtle Wax за декларацією № UA125110/2017/412034 виконуються такі митні формальності:

1. Перевірка дотримання строків подання МД.
2. Перевірка наявності відміток про завершення переміщення автокосметики Turtle Wax.
3. Контроль співставлення (автоматизоване порівняння) даних, які містяться в електронній копії митної декларації, та інших документів, поданих для митного оформлення, зокрема:
 - 3.1. співставлення реквізитів уповноваженого банку, зазначеного у графі 28 МД (філія «Київсіті» ПАТ КБ «Приватбанк»), з даними, що містяться в переліку вповноважених банків України в ЄАІС митних органів України;
 - 3.2. співставлення курсу валюти України до іноземної валюти, зазначеного у графі 23 МД, з офіційним курсом валюти України до іноземної валюти, у якій складені рахунки та відомості про яку зазначено в лівому підрозділі графі 22 МД, на день подання МД до оформлення (1GBP (англійський фунт стерлінгів= 33,91359400 грн станом на 18.07.2017р.);
 - 3.3. перевірка наявності діючих спеціальних санкцій, застосованих до українського суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Хаммер Маркет» і/або іноземного суб'єкта господарської діяльності «Turtle Wax Europe Limited» згідно зі статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
 - 3.4. співставлення відомостей, що підтверджують дотримання встановлених законодавством заборон та обмежень щодо переміщення автокосметики Turtle Wax через митний кордон України, з інформацією, що міститься в уніфікованих електронних дозвільних документах, що надходять з інших державних органів;
 - 3.5. співставлення відомостей про нарахування митних та інших платежів, та з інформацією про наявність та суму коштів авансових платежів

(передоплати), внесених платником податків ТОВ «Хаммер Маркет» згідно зі статтею 299 Кодексу на рахунки, відкриті на ім'я митного органу, як попереднє грошове забезпечення сплати майбутніх митних платежів;

3.6. співставлення з інформацією, що надходить з митних та правоохоронних органів іноземних держав.

4. Контроль із застосуванням системи управління ризиками, в тому числі оцінка ризику за МД шляхом аналізу електронної копії митної декларації та електронної копії декларації митної вартості за допомогою автоматизованої системи аналізу та управління ризиками ДФС (АСАУР).

5. Перевірка правильності класифікації автокосметики Turtle Wax, в нашому випадку код УКТЗЕД товару № 1 був 3402209000, що відповідало відомостям, зазначеним в товаросупровідних документах (аналіз визначення класифікації автокосметики розглянуто у п.3.1. даної ВКР).

6. Перевірка правильності визначення країни походження автокосметики Turtle Wax. В нашому випадку країною походження виступала Бельгія, підтвердженням країни походження слугувала декларація про походження товару, яка була зроблена постачальником в інвойсі – додаток В (визначення країни походження автокосметики розглянуто у п.3.1. даної ВКР).

7. Перевірка дотримання встановлених до задекларованої автокосметики заходів нетарифного регулювання. В нашому випадку вони мали місце, оскільки товар підлягав на той час радіологічному та санітарно-епідеміологічному контролю.

8. Перевірка наявності задекларованої автокосметики у митному реєстрі об'єктів права інтелектуальної власності.

9. Перевірка правильності визначення митної вартості автокосметики. В нашому випадку для товару № 1 у митній декларації № UA125110/2017/412034 вона становила 363855,54 грн та визначалася першим методом на основі ціни контракту (визначення митної вартості автокосметики розглянуто у п.3.2. даної ВКР).

Митний огляд задекларованої автокосметики здійснюється посадовими особами митного органу відповідно до встановленого порядку під час виконання митних формальностей.

Під час завершення митного оформлення автокосметики посадовими особами ПМО виконуються такі митні формальності:

- Перевірка відомостей про виконання митних формальностей, сформованих за результатами оцінки ризику за МД із застосуванням системи управління ризиками, в тому числі за допомогою АСАУР.
- Перевірка правильності нарахування митних та інших платежів, правильності заповнення граф 47 та В митної декларації №UA125110/2017/412034.
- Справляння митних та інших платежів за митною декларацією №UA125110/2017/412034.
- Завершення митного оформлення з використанням процедури електронного декларування шляхом:
 - о внесення за допомогою автоматизованої системи митного оформлення до електронної митної декларації № UA125110/2017/412034 відмітки про завершення митного оформлення та номера особистої номерної печатки посадової особи ПМО, яка завершила митне оформлення. В нашому випадку зазначене наступне: ПМК 157/125 18.07.2017 ОНП 157/125 18.07.2017;
 - о передавання в установлений строк електронну копію митної декларації № UA125110/2017/412034 та декларації митної вартості до Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України.

Завершення митного оформлення автокосметики Turtle Wax, що ввозиться за Контрактом купівлі-продажу від 01.06.2015 № 001/2015 (Додаток Г), укладеним між компанією Turtle Wax Europe Limited (Англія) та ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) на умовах поставки EXW-Willerbroek (Бельгія) вважається завершеним після виконання всіх митних формальностей, відповідно до заявленого митного режиму імпорту, що засвідчується

представником митних органів шляхом проставлення відповідних митних забезпечень у вигляді особистого електронного цифрового підпису.

Розглянувши процедуру проведення митного контролю та митного оформлення автокосметики в режимі імпорту, можемо зробити висновок, що і суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності і митними органами провадиться достатньо великий об'єм роботи задля випуску товарів у вільний обіг на території України. Це зумовлює необхідність співпраці та додержання законодавчих вимог з обох сторін. Однак принцип «єдиного вікна» не відпрацьовується повною мірою. Загалом проблеми, що виникають на практиці при реалізації принципу «єдиного вікна» в нашій державі, насамперед стосуються інформації, яка супроводжує товар. Наразі українські контролюючі органи не можуть повною мірою приймати таку інформацію в електронному вигляді, а отже – процедура митного оформлення може затягуватися.

За результатами вивчення митного оформлення автокосметики Turtle Wax за митною декларацією № UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 р. можемо зробити висновок, що автокосметика під час її імпорту на митну територію України підлягає заходам тарифного та нетарифного регулювання. Оскільки здійснення вищенаведеного митного оформлення проводилося з використанням електронної митної декларації, то вона вважається оформленою за наявності внесеної до неї посадовою особою митного органу, яка завершила митне оформлення, за допомогою автоматизованої системи митного оформлення відмітки про завершення митного оформлення та засвідчення такої декларації електронним цифровим підписом посадової особи митного органу, яка завершила митне оформлення. Оформлена електронна митна декларація № UA125110/2017/412034 від 18.07.2017 р. за допомогою автоматизованої системи митного оформлення перетворюється у візуальну форму, придатну для сприйняття її змісту людиною, у форматі, що унеможливорює у подальшому внесення змін до неї, засвідчується електронним цифровим підписом посадової особи митного органу, яка завершила митне оформлення, та надсилається декларанту або уповноваженій ним особі.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Автокосметика призначена для догляду за кузовом, салоном, різними пристроями автомобіля. Косметика допомагає надовго зберегти первинний вигляд авто і продовжити термін його експлуатації. До автокосметики відносяться миючі, поліруючі, чистячі, захисні та інші засоби. До основних видів автокосметики відносять автошампуні, поліролі та очищувачі. Найбільшу товарну групу представляють автошампуні, які виступили об'єктом дослідження в даній роботі.

У Технічному регламенті мийних засобів встановлено, що до мийних засобів відносяться будь-яка речовина або препарат, що містять мило та/або інші поверхнево-активні речовини, призначені для прання або очищення та використання в побуті і промисловості, у формі рідини, порошку, пасти, бруска, плитки, таблетки тощо, а призначення є ідентифікаційною ознакою мийного засобу. Таким чином, про те що мийний засіб призначений для автомобілів можна дізнатися виключно з зазначення в маркуванні та інструкції із застосування мийного засобу.

На світовий ринок щорічно ввозиться з усіх країн світу мийних засобів, куди входять і автошампуні, загальною сумою близько 20 млрд дол.США, з них 70 % становлять розфасовані для роздрібної торгівлі - на суму біля 14 млрд дол.США, та 30% нерозфасовані - на суму біля 6 млрд дол. США. Основними країнами, що ввозять розфасовані мийні засоби є Німеччина, Канада, Франція, Великобританія, Бельгія, а нерозфасовані - Китай, Німеччина, Бельгія, США та Франція. До основних країн-постачальників мийних засобів на світовий ринок входять такі: серед тих країн, які постачають мийні засоби розфасовані для роздрібної торгівлі на суму більше 200 млн дол. США – Німеччина, США, Франція, Бельгія, Польща, Китай, Італія, Нідерланди, Великобританія, Росія, Іспанія, Чехія, Угорщина, Мексика, Саудівська Аравія, Австрія та Туреччина, а ось серед країн, які постачають мийних засобів нерозфасовані для роздрібної торгівлі на суму більше 100 млн дол. США є Німеччина, США, Бельгія, Китай,

Великобританія, Нідерланди, Франція, Італія, Японія, Іспанія, Єгипет, Тайланд.

У 2017 в Україну році було ввезено з усіх країн світу мийних засобів загальною сумою близько 144 млн дол.США, з них 65 % становлять розфасовані для роздрібної торгівлі - на суму біля 94 млн дол.США, та 35% нерозфасовані - на суму біля 50 млн дол. США, тобто ситуація в Україні дещо аналогічна постачанню на світовий ринок— переважають у поставках мийні засоби розфасовані для роздрібної торгівлі.

Щодо асортименту, то на ринку України та світу присутні автошампуні готові до використання та в концентрованому вигляді. Готовий до використання автошампунь буває тільки рідким, призначений для того, щоб відразу після придбання наносити на забруднену поверхню автомобіля. Шампунь-концентрат зустрічається в рідкому або порошкоподібному стані та потребує попереднього розведення водою. Виробники пропонують автошампуні для ручного миття і безконтактної мийки. Шампуні для безконтактної мийки зустрічаються у вигляді концентрату. В Україну ввозяться автошампуні-кондиціонери, автошампуні-очищувачі, автошампуні-поліролі. У порівнянні з побутовими миючими засобами, автошампунь характеризується великим піноутворенням, тобто має високу піноутворюючу здатність і високим рівнем рН.

Автошампуні в УКТЗЕД класифікуються в групі 34 «Мило, поверхнево-активні органічні речовини, мийні засоби, мастильні матеріали, воски штучні та готові, суміші для чищення або полірування, свічки та аналогічні вироби, пасти для ліплення, пластилін, "стоматологічний віск" і суміші на основі гіпсу для стоматології», товарній позиції 3402 «Поверхнево-активні органічні речовини (крім мила); поверхнево-активні препарати, засоби для прання, миття (включаючи допоміжні мийні засоби) та засоби для чищення із вмістом або без вмісту мила (крім засобів, включених до товарної позиції 3401)».

Варто відрізнати мийні засоби, куди входять автошампуні від поверхнево-активних речовин товарної підпозиції УКТ ЗЕД 3402 10 та поверхнево-активних засобів (коди УКТЗЕД 3402 20 20 00 та 3402 90 10 00).

Автошампуні можуть класифікуватися в товарній позиції 3402 як розфасовані для роздрібної торгівлі за кодом УКТЗЕД 3402 20 90 00 «засоби, розфасовані для роздрібної торгівлі; мийні засоби та засоби для чищення», так і нерозфасовані – 3402 90 90 00 «інші мийні засоби та засоби для чищення». Автошампуні будуть класифікуватися за вищезазначеними кодами при умові, що вони містять головні компоненти (синтетичні поверхнево-активні речовини чи мила, або їх суміші) та один або кілька допоміжних компонентів (наприклад, поліфосфати, карбонати, силікати чи борати натрію, солі нітрилтриоцтової кислоти (NTA), підсилювачі, наповнювачі та другорядні речовини як-от хімічні чи оптичні відбілювачі, добавки проти повторного випадання осаду, інгібітори корозії, антистатики, барвники, запашні речовини, бактерициди, ферменти).

Митний контроль та митне оформлення автокосметики регламентуються різноманітними законодавчо-нормативними документами, основним з яких є Митний Кодекс України. Основними формами контролю з боку митних органів, що здійснюється під час виконання митних формальностей щодо автокосметики є перевірка правильності заповнення митної декларації, визначення коду автокосметики згідно з УКТЗЕД, визначення митної вартості та нарахування митних платежів та відповідності вимогам чинних нормативно-правових документів.

Відповідно до Закону України «Про Митний тариф України» як повні, так і пільгові ставки мита при ввезенні в Україну автокосметики, зокрема автошампуней як розфасованих, так і нерозфасованих для роздрібної торгівлі становлять 6,5%. Встановлено, що ставка ввізного мита при ввезенні в Україну товарів, що знаходяться в цій же товарній позиції 3402 (куди входять і автошампуні), а саме органічних поверхнево-активних речовин (товарна підпозиція 3402 10), становить 2 %, тобто існує ймовірність (ризика) того, що

може виникнути загроза декларування мийних засобів як чистих поверхнево-активних речовин, що спричинить виникнення певного рівня митної загрози при імпорті автокосметики у разі видавання одного виду товару іншим і відповідно спричинить виникнення митних правопорушень.

Відповідно до чинної до 17.11.2018 року ПКМУ від 05.10.2011 №1031 «Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України» автокосметика підлягала радіологічному та санітарно-епідеміологічному контролю при ввезенні в Україну, наразі через ЗУ від 06.09.2018 № 2530 щодо запровадження «єдиного вікна» на митниці, санітарно-епідеміологічний контроль автокосметики, скасовується, а обов'язки щодо перевірки рівня радіоактивного забруднення транспортних засобів та вантажів, що ввозяться на митну територію України, які до того здійснювалися посадовими особами Державної екологічної інспекції покладаються на посадових осіб Державної прикордонної служби.

Митними органами перевіряється дотримання вимог Технічного регламенту мийних засобів і у разі призупинення митного оформлення автокосметики митними органами буде залучений орган ринкового нагляду, яким на сьогодні виступає Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Для експертизи автокосметики в митних цілях, зокрема, експертизи автошампунів, важливими характеристиками, визначальними для класифікації згідно з УКТЗЕД є зовнішній вигляд, тип фасування, наявність у суміші ПАР допоміжних компонентів.

У роботі представлено результати експертизи в митних цілях автокосметики, зокрема автошампунів ZIP WAX, TURTLE WAX Hot Wax, Turtle Wax CAR WASH Platinum, що ввозилися на адресу на адресу ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) виробництва SOFEL BVBA, Бельгія. У складі проб усіх зразків виявлено: гліцерин, речовину(и) з поверхнево-активними властивостями аніонної природи (лужні солі жирних кислот – «мило»), воду, інші добавки/домішки. Область використання та спосіб застосування

продуктів визначалася згідно інформації, наданої фірмою виробником на маркуванні, де зазначено, що мийні засоби призначені для автомобілів. Таким чином, зразки автошампунів надані на експертизу можна класифікувати за кодом УКТЗЕД 3402 20 90 00.

Митна вартість автокосметики, що ввозилася на умовах поставки EXW-Willerbroeck (Бельгія) автомобільним транспортом з Бельгії на адресу ТОВ «Хаммер Маркет» (м. Київ, Україна) за митною декларацією UA125110/2017/412034, відповідно до Контракту купівлі-продажу від 01.06.2015 № 001/2015, укладеного між компанією Turtle Wax Europe Limited (Англія) та ТОВ «Хаммер Маркет» (Україна) визначалася за основним методом та становила 363855,54 грн. Нарахування мита в розмірі 23650,61 грн (ставка 6,5%) здійснювалося умовно, оскільки є звільнення від оподаткування автокосметики з країн ЄС, а сума нарахованого податку на додану вартість становить 72771,11 грн (ставка 20%). Підтвердженням країни походження слугувала декларація про походження товару зроблена постачальником в інвойсі, де зазначено країною походження Бельгію.

Пропозиція:

Департаменту податкових та митних експертиз ДФСУ – розробити методику експертизи автокосметики та запровадити в практичній роботі ідентифікацію автошампунів в митних цілях із застосуванням таких критеріїв: зовнішній вигляд, фірма виробник, марка, найменування продукту, тип фасування (розфасований чи ні для роздрібної торгівлі), об'єм упаковки, склад (наявність ПАР, як якісна характеристика), додатковий компонент у складі товару/ наявність додаткових компонентів у суміші ПАР, призначення (для автомобілів).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про затвердження Технічного регламенту мийних засобів : ПКМУ від 20 серпня 2008 р. № 717. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/717-2008-%D0%BF>
2. International Trade Centre. Market Analysis Tools. URL : <http://legacy.intracen.org/marketanalysis/Default.aspx>
3. Класифікація непродовольчих товарів : монографія / А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Л.А. Коптюх, В.В. Індутний, О.Р. Мокроусова, Н.В. Калуга, Т.А.Караваєв; Т.М. Коломієць, В.В. Осієвська, Т.Г.Глушкова, О.І. Сім'яко; Л.В.Черняк, Г.М. Михайлова, С.В. Галько, К.А. Пірковіч, О.Г.Золотарьова, Л.В. Андрієвська, С.С.Стретович, О.С. Шульга, В.О.Комаха; за заг. ред. А.А. Мазаракі. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. — 572 с.
4. Галько С. В. Класифікація товарів як інструмент транспарентності міжнародної торгівлі / С. В. Галько, В. В. Осієвська // Товари і ринки. — 2016. — № 1. — С. 32–47.
5. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності : Наказ ДФС України від 09.06.2015 № 401. — Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/mitne-zakonodavstvo/nakazi/63754.html>
6. Митний кодекс України: Закон України від 30.05.2012 № 4495-VI (редакція від 04.10.2018) — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
7. Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення та шляхи забезпечення: [монографія]/ І.Г.Бережнюк, О.П. Гребельник, І.Г. Калетнік, Ю.О. Коновалов та ін. — К.: Знання, 2012. — 238 с.
8. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб

(зразків) товарів та висновку : Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 р. № 1058. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>

9. ДСТУ ISO IEC 17025:2006. Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій. — [Чинний від 2006—12—27]. — К. : Держспоживстандарт України. — 2006. — 26 с.

10. Про затвердження Порядку передання, повернення та знищення (утилізації) проб (зразків) товарів після проведення дослідження (експертизи) Департаментом податкових та митних експертиз ДФС та форм актів про передання проб (зразків) товарів, про повернення проб (зразків) товарів, про знищення (утилізацію) проб (зразків) товарів : Наказ Міністерства фінансів України від 28.07.2016 р. № 699. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1173-16>

11. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України 16.04.1991 № 959-ХІІ. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

12. Про Митний тариф України : Закон України 19.09.2013 № 584-VII. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18/959-12>.

13. Терещенко С., Галько С. Управління ризиками під час митного контролю товарів //Товари і ринки. — 2011. — №. 1. — С. 43-49.

14. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 №2755-VI (зі змінами). — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

15. Бережнюк І. Г. Актуальні питання теорії та практики митної справи : монографія. — Хмельницький : Мельник А. А., ДНДІМС, 2013. — 427 с.

16. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа : Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.

17. Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 № 599. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12>.

18. Про затвердження Переліку відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій, і Порядку їх ведення : Наказ Міністерства фінансів України від 29.05.2012р. № 623. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0988-12>.
19. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій : Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1011201-12/paran94>
20. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа від 30.05.2012 № 631. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.
21. Гребельник О.П. Митна справа: підручник. – 4-е вид. онов. та доп. – К. : ЦУЛ. – 2014. – 472 с.
22. Пасічник А. М., Галько С. В. та ін. Сучасні технології в системі митного регулювання/ монографія/ за ред. А .М. Пасічника. – Дніпропетровск: Академія митної справи України, 2013. – 158с.
23. Кузьмін О.Є. Митна справа: навч. посібник-практикум / О.Є.Кузьмін, О.Г.Мельник, О.Ю.Григор'єв та ін.; за аг. ред. О.Є.Кузьміна. — К. : Каравела, 2014. — 232 с.
24. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України : Постанова КМУ від 05.10.2011 № 1031. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1031-2011-%D0%BF>
25. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2018 рік : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2017 року № 1018. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-%D0%BF>

26. Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції : Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17>
27. ДСТУ ГОСТ 31340:2009 Попереджувальне маркування хімічної продукції. Загальні вимоги (ГОСТ 31340-2007, IDT). — [Чинний від 2010—04—01]. — К. : Держспоживстандарт України. — 2009. — 42 с.
28. Про затвердження форми, опису знака відповідності технічним регламентам, правил та умов його нанесення : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1184 . — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1184-2015-%D0%BF>
29. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 №451. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/451-2012-%D0%BF#n67>
30. Залежність між реакцією розчину, приблизним значенням рН і кольором індикаторів. Державна Фармакопея України, 2-ге вид. у 3т. : Харків, 2015. — Т.1. — 1128с.
31. Казицына Л.А., Куплетская Н.Б. Применение УФ-, ИК- и ЯМР-спектроскопии в органической химии. — М.: «ВЫСШАЯ ШКОЛА», 1971. — 264с.
32. Купцов А.Х., Жижин Г.Н.. Фурье-КР и Фурье-ИК спектры полимеров. — М.: «ФИЗМАТЛИТ», 2001. — 581 с.
33. Charles J. Pouchert. The Aldrich Library of Infrared Spectra. Edition III. Aldrich Chemical Company, Inc. 1981. — 1873p.
34. Jerry Workman. Jr. Handbook of Organic Compounds: NIR, IR, Roman, and UV-Vis Spectra Featuring Polymers and Surfactants. Vol.1. Methods and Interpretations. Argose Incorporated, Waltham, MA, U.S.A. — 2001. — 1493p.
35. Піпіч Є.М. Експертиза та митний контроль автокосметики // Економікаю Фінанси. Право. — 2018. — Листопад. — С. 14-18.

36. Абрамзон А.А., Зайченко Л.П., Файнгольд С.И. Поверхностно-активные вещества. – Л.: Химия, 1988. – 200с.
37. Про метрологію та метрологічну діяльність : Закон України від 05.06.2014 № 1314-VII. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-18>
38. Ланге К.Р. Поверхностно-активные вещества: синтез, свойства, анализ, применение. — СПб.: Профессия. 2004. — 240 с.
39. Пояснення до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, затверджені наказом ДМСУ від 09.06.2015 №401. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0401872-15>
40. Кунєв Ю.Д. та ін. Управління в митній службі : підручник /Ю.Д. Кунєв, І.М. Коросташова, А.В. Мазур, С.П. Шапошник; за ред. Ю.Д. Кунєва; Державна митна служба України, Академія митної служби України. -К.: ЦНЛ, 2006. 408 с.
41. Галько С.В., Терещенко С.С. Митна вартість імпортованих товарів як інструмент захисту національного ринку//Товари і ринки.–2010.–№1.– С. 37–41.
42. Галько С. В., Терещенко С. С. Дослідження проблемних аспектів міжнародних угод щодо визначення і контролю митної вартості імпортованих товарів // Вісник Академії митної служби України. Серія: «Економіка». – 2010. –№2 – С. 23–31.
43. Вовк В. М. Особливості формування собівартості вантажних перевезень транспортом перевізників за базисних умов поставок Інкотермс / В.М. Вовк, Ю.М. Нефьодова //Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. – 2016. – №. 1. – С. 28-35.
44. Інкотермс 2010. Правила ICC з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. — Режим доступу : http://zed.ua/images/files/Incoterms_short.pdf/.
45. Угода про вільну торгівлю між Україною та державами Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ) від 24.06.2010 № б/н. – Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_456

46. Графік скасування ввізного мита для країн ЄАВТ : лист ДФСУ № 2646/99-99-19-04-03-18 від 28.12.2017 р.
47. Про розрахунки ставок мита на 2017 рік [Угоди про ЗВТ між Україною та країнами ЄАВТ] : лист ДФСУ № 2879/99-99-19-03-03-18 від 23.12.2016 р.
48. Про ставки ввізного мита на товари походженням з ЄАВТ : лист ДФСУ N 2901/99-99-25-02-02-18 від 28.12.2015 р.
49. Угода про вільну торгівлю між Україною та Канадою від 11.07.2016 № б/н. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/124_052-16
50. Графік скасування ввізного мита для Канади : лист ДФСУ від 28.12.2017 р. № 2646/99-99-19-04-03-18).
51. Про реалізацію Угоди про вільну торгівлю між Україною та Канадою : лист ДФСУ від 24.07.2017 № 19504/7/99-99-19-04-17
52. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 № б/н.– Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
53. Про розрахунки ставок мита [Угода про ЗВТ між Україною та ЄС] : лист ДФСУ від 23.12.2016 № 2872/99-99-19-03-03-18
54. Про графіки зниження ввізних мит : лист ДФСУ від 06.01.2016 № 21/99-99-25-02-02-18
55. Митна енциклопедія том 1. – Режим доступу: http://dndims.com/upload/files/the_customs_encyclopedia_t1.pdf
56. Митна енциклопедія том 2. – Режим доступу: https://apitu.files.wordpress.com/2016/01/the_customs_encyclopedia_t2.pdf
57. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про спрощення і гармонізацію митних процедур у зміненій редакції згідно з Додатком І до Протоколу про внесення змін до Міжнародної конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур: Закон України, від 05.10.06, № 227-V. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/227-16>.

58. International Convention on the simplification and harmonization of Customs procedures (as amended) (done at Kyoto on 18 May 1973, amended on 26 June 1999).– Режим доступу : <http://www.wcoomd.org/Kyoto New/Content/content.html>.
59. Киотская конвенция : рекомендации к генеральному приложению. – Глава 3: Таможенное оформление и другие таможенные формальности. – Режим доступу : <http://www.customs-union.com>.
60. Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа : наказ Міністерства фінансів від 30.05.2012. № 631. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>
61. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2018 рік : постанова КМУ від 20.12.2017 № 1018. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1018-2017-%D0%BF>
62. Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту) : Постанова КМУ від 24.10.2018 № 960.– Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-%D0%BF>
63. Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму "єдиного вікна" та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України : закон України 06.09.2018 № 2530-VIII.– Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2530-19>
64. Біленець Д. А. Процедури у пунктах пропуску як елемент реалізації правового режиму зони митного контролю // Митна справа. – 2015. – №3. – С. 44-49.
65. Веденєєв Є. Є. Удосконалення митної системи в контексті її модернізації / Є. Є. Веденєєв // Науковий вісник Херсонського державного університету. – Випуск 15. Частина 4. – 2015. –С. 97-102. – Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_15/4/24.pdf

66. Денисенко С.І. Спрощення та гармонізація митних процедур та гармонізація обсягів збільшення міжнародної торгівельної діяльності України / С.І. Денисенко, А.М. Куліш // Діяльність органів публічної влади щодо забезпечення стабільності та безпеки суспільства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 21-22 травня 2015 р. / За ред.: А.М. Куліша, М.М. Бурбики, О.М. Рєзніка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 373-377.
67. Кобушко І. М., Ільченко О. В., Денисенко С. І. Імплементація міжнародних стандартів у митне законодавство України як шлях до збільшення обсягів зовнішньої торгівлі / Economic Annals-XXI. – 2016. – Випуск 161(9-10). – С. 23-26.
68. Щодо питань функціонування АСАУР при контролі правильності визначення митної вартості товарів, які ввозяться (імпортуються) на митну територію України : лист ДФСУ від 13.11.2015 р. № 31-11320-06-21/34930

ДОДАТКИ